خبرې او سندرې

د نړۍ شاعران

ژباړه : نجيب منلی

کابل ۱۴۰۰ هـ.ل

© Najib Manalai - 2021

www.samsoor.com

Guilleaume Apollinaire – گيوم اپولينير

۱۸۸۰ -۱۹۱۸

د فرانسې د شلمې پېړۍ يو تر ټولو مهم شاعر بلل شوی دی چې د شلمې پېړۍ د لومړيو کلونو د څو مهمو مکتبونو او سبکونو لکه کوبيسم (Cubisme)، اورفيسم (Orphisme) او سورياليسم (Surréalsme) په سرلارو کې شمېرل کېږي. د کاليگرام (Calligramme: چې شعر د انځور په بڼه ليکل کېږي) په برخه کې يې هم هڅې د يادولو دي.

د سورريالیسم کلمه هم ده ايجاد کړې ده. د دې ادبي مکتب په تعريف کې وايي :

«کله چې انسان وغوښتل چې د تگ پېښې وکړي نو ارابه يې اختراع کړه چې له پښې سره هېڅ ورته والی نه لري. په دې توگه، پرته له دې چې په خپله هم پرې پوه شي، انسان سورريالسم را منځ ته کړ.»

د کاليگرام بېلگې:

<table>
<tr><td>په تبغ وهلي کوتره:

Douces figures poignardées Chères lèvres fleuries
MIA MAREYE
YETTE LORIE
ANNIE et toi MARIE
où êtes-
vous ô
jeunes filles
MAIS
près d'un
jet d'eau qui
pleure et qui prie
cette colombe s'extasie</td><td>اس

 </td></tr>
</table>

د میرابو پول[1]

د میرابو د پله تر لاندې، سېن بهېږي
ورسره زموږه مینې
ایا په کار دي چې رایاد کړم
د غم پسې به خوشالي وه
شپه دې راشي، وخت دې پوره شي
ورځې تېرېږي، زه پاتې کېږم
لاسونه یو بل ته ورکړي، مخامخ یو
زموږ د لاسونو تر پله لاندې
د تلپاتې نظرونو
ستړې څپې دي چې بهېږي
شپه دې راشي، وخت دې پوره شي
ورځې تېرېږي، زه پاتې کېږم
د دې اوبو غوندې مو مینه په تېرېدو ده
مینه ځي، درومي
ژوندون مو څومره په ورو تېرېږي
هیلې مو څومره له شدت ډکې
شپه دې راشي، وخت دې پوره شي
ورځې تېرېږي، زه پاتې کېږم
ورځې تېرېږي، اونۍ تېرېږي
نه تېر وختونه نه تېرې مینې
بېرته راګرزي
د میرابو د پله تر لاندې سېن بهېږي
شپه دې راشي، وخت دې پوره شي
ورځې تېرېږي، زه پاتې کېږم

---

[1] په پاریس کې د سېن سیند له پاسه د یو پول نوم

www.samsoor.com

Le Pont Mirabeau

Sous le pont Mirabeau coule la Seine
Et nos amours
Faut-il qu'il m'en souvienne
La joie venait toujours après la peine
Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure
Les mains dans les mains restons face à face
Tandis que sous
Le pont de nos bras passe
Des éternels regards l'onde si lasse
Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure
L'amour s'en va comme cette eau courante
L'amour s'en va
Comme la vie est lente
Et comme l'Espérance est violente
Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure
Passent les jours et passent les semaines
Ni temps passé
Ni les amours reviennent
Sous le pont Mirabeau coule la Seine
Vienne la nuit sonne l'heure
Les jours s'en vont je demeure

www.samsoor.com

(۱)

Louis Aragon – لويي اراګون

۱۸۹۷ – ۱۹۸۲

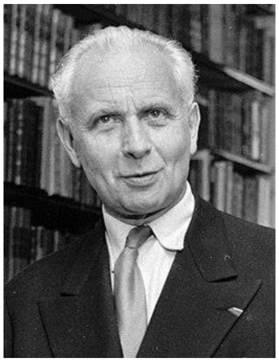

لويي اراګون، فرانسوي شاعر، ناوليست، او سياستوال دی چې د شلمې پېړۍ فرانسوي ادبياتو کې يې هم په تخليقي برخه کې او هم د ادب د تيوري په برخه کې د پام وړ کار کړی دی.

په لومړي سر کې يې له اندرې بروتون (André Breton)، تريستان زارا (Tristan Tzara)، پول اېليوار (Paul Eluard) او فيليپ سوپو (Philippe Soupault) سره د پاريس د دادايي (Dadaïsme) کړۍ جوړه کړه، وروسته يې د سورريالېسم (Surréalisme) د ادبي مکتب په رامنځ ته کولو کې مهم نقش ولوباوه او په ۱۹۳۱ کې يې سوسياليستي رياليسم ته مخه کړه.

د دويمې نړۍوالې جګړې پر مهال د فرانسې د مقاومت فعال غړی و او د فرانسې د مقاومت د ادبياتو په وده او پراختيا کې يې د سرلارې نقش درلود.

له خپلې مېرمنې اېلزا تريولې (Elsa Triolet) سره يې د جوابي ناولونو يوه لړۍ هم خپره کړې ده.

بې له تا نه به زه څه وم؟

که راغلې راته نه وای، بې له تا نه به زه څه وم
زه به څه وم؟ په ځنګله کې به یو زړه، په خوب ویده وای
دساعت پر مخ ولاړه یوه ستنه
بې له تا نه به زه څه وم؟ زه به هسې یو تش زوږ وم.
د انسان د ژوند خبرې ما له تا نه دي زده کړې
زه نړۍ ته نور د تا له سترګو ګورم،
ما هر څه له تا زده کړي: له چینې نه اوبه څرنګه څښل کېږي
لاروی چې پر لار ځي سندرې وايي، پسې څنګه تکرارېږي
ما هر څه له تا زده کړي، ان د زړه تر ربړدېدلو
څه چې يمه، ما هر څه له تا زده کړي
چې غرمه کې رڼا ورځ وي او اسمان هم شین کېدای شي
چې ښادي د دوکانونو څراغ نه دی
د دې عصر په دوزخ کې تا له لاسه ونیولم
دې دوزخ کې چې انسان ته دوه په دوه اوسېدل نه زده
د نېکمرغه عاشق غوندې، تا له لاسه و نیولم.
له ښادۍ نه چې غرېږي، د هغوی سترګو کې غم وي
بل څه نه دي، بس د مړې هیلې سلګۍ ده
ربابي لاس کې شلېدلی تار نیولی!
خو بیا هم زه درته وایم، ښادي شته ده
له خوبونو نه د باندې او له وربځو نه راښکته!
ځمکې، ځمکې راشه ګوره، د ښادۍ ورک ساحلونه

Que serais-je sans toi

Que serais-je sans toi qui vins à ma rencontre
Que serais-je sans toi qu'un cœur au bois dormant
Que cette heure arrêtée au cadran de la montre
Que serais-je sans toi que ce balbutiement

J'ai tout appris de toi sur les choses humaines
Et j'ai vu désormais le monde à ta façon
J'ai tout appris de toi comme on boit aux fontaines
Comme on lit dans le ciel les étoiles lointaines
Comme au passant qui chante on reprend sa chanson
J'ai tout appris de toi jusqu'au sens du frisson

J'ai tout appris de toi pour ce qui me concerne
Qu'il fait jour à midi qu'un ciel peut être bleu
Que le bonheur n'est pas un quinquet de taverne
Tu m'as pris par la main dans cet enfer moderne
Où l'homme ne sait plus ce que c'est qu'être deux
Tu m'as pris par la main comme un amant heureux
Qui parle de bonheur a souvent les yeux tristes
N'est-ce pas un sanglot de la déconvenue
Une corde brisée aux doigts du guitariste
Et pourtant je vous dis que le bonheur existe
Ailleurs que dans le rêve ailleurs que dans les nues
Terre terre voici ses rades inconnues

www.samsoor.com

د مینې کم ټکي

د مینې ټکي دومره کم دي
چې سر تر پایه پرې دردېږم
ځکه جملې سره رانغاړم.
را ته ویل دومره ترخه شي
لکه غنم چې په لرونو ربېل کېږي
د مینې ټکي دومره کم دي
چې سر تر پایه ټول یو شک شم
چې اظهار شوې مینه څه ده؟
زه د واټونو دروېزگر یم
هیڅوک زما سندره ناوري
د مینې کم ټکي تر غوږو نه رسېږي
د مینې ټکي دومره کم دي
ټول دي یو بل ته سره ورته
ځکه مین واړه یو رنگ دي
ځکه شعرونه ټول یو شان دي
چې مینه وایم رنگ مې سور شي
په دې د زړه سوده نه کېږي
د مینې ټکي دومره کم دي
چې نه پوهېږم چې څه وکړم
د ورېځو سپېنتې راخورې کړئ
د جنت او د دوزخ کیسې ته گوره
مرگ او ژوندون ورته یو شان دي
او دغه زموږ خبرې واړه
ویشتل شوې څو مرغۍ دي

Du peu de mots d’aimer

Du peu de mots d'aimer j'ai peine
Qui fait que la phrase me faut
Je ne sais rien voir que mes veines
Et m'est la parole inhumaine
Comme blessé le blé la faux

Du peu de mots d'aimer j'ai doute
De ce qu'est l'amour exprimé
Je suis le mendiant des routes
Personne ma chanson n'écoute
N'entend le peu de mots d'aimer

Du peu de mots toujours les mêmes
Qui font semblables les amants
Et plus encore les poèmes
A rougir de dire je t'aime
Comment se contenter comment

Du peu de mots d'aimer que faire
Battez les cartes des nuées
Le jeu du ciel ou de l'enfer
A vivre ou mourir ne diffère
Les mots sont des oiseaux tués

www.samsoor.com

محمد کمال الشناوی – Mohammad Kamal El-Shennawi

۱۹۲۱ – ۲۰۱۱

مصری سینماگر، دتلویزیون او سینما لوبغاړی او شاعر.[2]

[2] شعر د فرید الاطرش د یوې سندرې له مخې له عربي څخه ژباړل شوی. د عربي متن په پوهېدو کې راسره ښاغلي الله‌نور سېلاب مرسته کړې.

د زېړېدو ورځ

ای زما د زېړېدو کېډلې ورځې بیا هم راغلې
ماشومتوب مې را نه تللی
سپین وېښته مې پر سر ښکاري
خو ای کاش چې ای زما د زېړېدو کېډلې ورځې
تا پسې بل سبا نه وای
کاش چې زه د ژوند صحنې ته
له ازله داخل نه وای!
ژوند مې وکړ خو پوه نه شوم
چې دا هم ګوندې ژوندون و
کاش چې زه هم له ازله
تش یو روح وای پاتې شوی.
بې ځوانۍ د عمر شپې وې،
دې ژوندون کې سپرلی نه و.
محبت په درد اخلم
که یې څوک راباندې پلوري
زه یو وهم، یو سراب یم.

يوم مولدى

عُدت يا يوم مولدي
عُدت يا أيها الشقي
الصبا ضاع من يدي
و غزا الشيب مفرقي
ليت يا يوم مولدي
كنتَ يوما بلا غد
ليت أني من الأزل
لم أعش هذه الحياة
عشتُ فيها و لم أزل
جاهلا أنها حياة
ليت أني من الأزل
كنت روحا و لم أزل
أنا عمر بلا شباب
و حياة بلا ربيع
أشتري الحب بالعذاب
أشتري فمن يبيع
أنا وهم
أنا سراب

امیر خسرو دهلوی

۱۲۵۳ – ۱۳۲۵

ابوالحسن یمین‌الدین خسرو چې په خسرودهلوي مشهور دی د هند له سترو پارسي ژبیو شاعرانو دی.

امیرخسرو، چې اصل يې د بلخ دی، د خواجه نظام‌الدین اولیا له مریدانو څخه و. په تصوف کې يې لوی لاس درلود .

په هندي موسیقي کې د «غزل» بنسټګر بلل کېږي. د قوالي نسبت هم ده ته کېږي او د موسیقي د آلاتو په ایجاد کې يې هم د پام وړ کار کړی دي.

څه ښه زېرى په ما وشو چا وې ته راځې نګاره
زما سر دې ترې قربان شي چې راځې په کومه لاره

سا مې شونډوته راغلې، ياره راشه چې ژوندى شم
چې زه مړ شم وايه وايه چې راځې د څه له پاره

په دې رنګ به دې پرې نه ږدي، محبت کې جاذبې شته
جنازې ته که را نه غلې هم به راشې تر مزاره

د سارا ټولو هوسيو سر د عجز په تيږه اېښى
بس ددې په انتظار کې چې به ښکارته راشې ياره

چې يو ځلې په ما راغلې دين او زړه دې رانه يوړل
لا به څه شي که په دې شان راته راشې دوه درې واره

www.samsoor.com

خبرم رسیده امشب که نگار خو اهی آمد
سرمن فدای راهی که سوار خو اهی آمد

به لبم رسیده جانم، تو بیا که زنده مانم
پس از آنکه من نمانم به چه کار خو اهی آمد

کششی که عشق دارد نگذاردت بدینسان
به جنازه گرنیایی به مزار خو اهی آمد

همه آهوان صحرا سر خو د نهاده بر کف
بامید آنکه روزی به شکار خو اهی آمد

به یک آمدن ربودی دل ودین و جان خسرو
چه شود اگر بدینسان دو سه بار خو اهی آمد

اناکرېون – Anacreon

۵۵۰ ق.م – ۴٦۴ ق.م

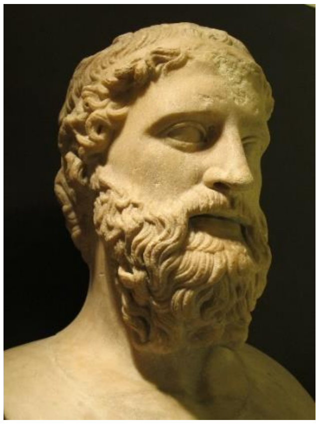

د پخواني یونان شاعر چې د خپل هنر ډېره برخه يې د مینې د باندار شاعرۍ ته ځانګړې کړې ده. په پخواني یوناني ادب کې «اناکرېوني شاعري» هغ شعر ته ویل کېږي چې له ذوقي (غیر جدي) مسایلو سره کار لري (لکه مینه، ساز او شراب). اناکرېوني سبک په خپل ظرافت او ساده ګۍ پېژندل کېږي. اناکرېوني سبک خپل خاص وزنونه لري چې په راوروسته پېړیو کې يې په یونان او روم کې ډېر پلویان وموندل. اناکرېون په شعر کې افراط نه خوښوي («زه مینه کوم او مینه نه کوم، زه لېونی یم او لېونی نه یم»)

ښځې[3]

طبیعت ورکړل غوایانو ته ښکرونه
او اسانو ته سمونه
و سویانو یې چالاکې پښې ورکړې
د زمریو برخه خوله، تېره غاښونه
د ماهیانو په نصیب شول شهپرونه
او مرغانو ته یې ورکړلې وزرې
نارینه وو ته غټې زړه او کلک هوډونه
نور نو ښځو لره هېڅ هم پاتې نه شول
نو چې ښځو ته به څه وي ورکړل شوي؟
دا ښکلا ده
چې تر سپره هم ځواکمنه
او لا کله تر نېزو ده
ښکلې ښځه ده برلاسې
پر فولادو او اورونو

[3] د الکساندر مشار (ALEXANDRE MACHARD) او لوکونت دو لیل (Leconte de Lisle) د فرانسوي ژباړو له مخې

www.samsoor.com

ΑΛΛΟ ΕΡΩΤΙΚΟΝ. (Β. 24.)

Φύσις κέρατα ταύροις,
ὁπλὰς ἔδωκεν ἵπποις,
ποδωκίην λαγωοῖς,
λέουσι χάσμ᾽ ὀδόντων,
τοῖς ἰχθύσιν τὸ νηκτόν,
τοῖς ὀρνέοις πέτασθαι,
τοῖς ἀνδράσιν φρόνημα.
γυναιξὶν οὐκ ἔτ᾽ εἶχεν.
τί οὖν; δίδωσι κάλλος
ἀντ᾽ ἀσπίδων ἁπασᾶν,
ἀντ᾽ ἐγχέων ἁπάντων.
νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον
καὶ πῦρ καλή τις οὖσα.

www.samsoor.com

نادیا انجمن

۱۹۸۰ - ۲۰۰۵

نادیا انجمن د افغانستان د دري ژبې شاعره ده.

په هرات کې زېږېدلې. د طالبانو د واک پر مهال یې خصوصي زده کړې وکړې او وروسته یې د هرات پوهنتون د ادبیاتو پوهنځی ولوست.

په ۲۰۰۴ کال کې یې لومړۍ شعري ټولګه «گل دودی» چاپ شوه.

د کورني تاوتریخوالي له امله د ۲۰۰۵ کال د نومبر پر پینځمه ووژل شوه.

تېښته

زموږ زړونه ستړي شوي
له دردونو، ناچاريو
موږ ورک شوي يو په خاورو، په تيارو کې
ځو روان يو، بيا راتله زموږه نه شته
ښه چې وتښتو له دغو
ابته، تشو خبرو
د جنت د باغ مرغۍ يو
د دنيا په لومه نښتې
بې ګناه په دغو خيرو کې يو پاتې
هر هر چا مو پر وزرو غشي وارکړل
نور نو وس د خوابدۍ راپاتې نه دی
دا دنيا موږ ته زندان و موږ تړلي په قلفونو
ښه چې خلاص شو مريي توب نه
نور مو نشته خوشې هڅو سره مينه
زموږ زړونه ستړي شوي
له دردونو، ناچاريو

www.samsoor.com

فرار

خسه شد دل‌هاي ما از دردها، بيچارگي‌ها
گم شديم آخر ميان خاك‌ها در تيرگي‌ها

مي‌رويم اين بار و ما را نيست برگشتي دوباره
اي خوشا بگريختن از دست اين بيهودگي‌ها

مرغي از باغ ارم بوديم اندر دام گيتي
بي‌گُنه مانديم در دامان اين آلودگي‌ها

هر كسي آزرد با تيري پَر كوتاه ما را
بار ديگر نيست ما را تاب اين آزردگي‌ها

دهر زندان بود و ما دربند قفل آهنينش
اي خوشا بر ما كه رستيم از حصار بند گي‌ها

در تپش‌هاي مداوم نيست ديگر اشتياقي
خسته شد دل‌هاي ما از دردها بيچار گي‌ها

اسد 1379

www.samsoor.com

ماتېدل

ځومره ساده ځومره رېښتینې،
په غوړېدلو دې باور و،
ته د خپل صبر کور کې
په انتظار کښېناستې
که پسرلی را نغی
بیا هم د خیال وږمو کې
ستا خولې موسکا کوله
تا به سبا ته کتل
خو پسرلی په تا کې و نه غوړېد
بخت دې له تا سره یاري و نه کړه
ته چې مینه شوې ظالمې سیلۍ
ستا د امید گلونه ورژول
غوټۍ و نه سپړل شوې
ځانگې دې ماتې شولې

شکست

چه صادقانه، چه ساده
تو با یقین به شکفتن
درون حجره‌ی صبرت به انتظار نشستی
اگر بهار نیامد
تو با نسیم خیالت
لبی به خنده گشودی
و دل به آتیه بستی
ولی دریغ که هرگز
بهار در تو نجوشید
و بخت با تو نخندید
و تا به عشق رسیدی
بلای ظالم توفان
گل امید ترا چید و
ناشکفته شکستی

اسد 1380

www.samsoor.com

چې...

د تا سترګو کې چې غم وي
راته ښکاري چې په ما کې
یو څه شته دی چې ماتېږي
او چې ته د زړه له تله
کله مړاوی شې ، خپه شې
زړه مې ولوېږي، کنګل شم
بیا چې راوګورې ، بې حاله شمه
اوبه اوبه شم ورته

www.samsoor.com

وقتی ...

وقتی که چشم‌های تو غمگین اند
حس می‌کنم که در من
چیزی شکستنی‌ست
وقتی تو از نهایت قلبت گرفته ای
تا انجماد دلهُره پرتاب می‌شوم
وانگاه اگر نگاه تو جریان کند به من
ناگه ز خویش می‌روم و
آب می‌شوم

حوت 1381

www.samsoor.com

سبا په شپه کې

ما لټولې يې، تر زر وارو ډېر
او په هروار لټون مې
د تيرو بند مات کړی
تا پسې ډېره ګرزېدلې يم، تر زر وارو ډېر
خو چې هر وارې ګرزېدلې يمه
دا مې زده کړي چې مونډای دې نه شم
له ما نه لېرې يې ته، ډېر لېرې يې
خو ستا جلوې، لکه باران نه مخکې پړک د برېښنا
زما په شعر کې رابنکاره شی کله
کله دې وينمه د تورو کارخانه کې چې رڼاوې اوبې
د يو الهام په لاسو،
خو بيا پوهېږم چې الهام نه شته رڼا نه شته ده
زه هر ماښام له سپوږمۍ
د تا پوښتنه کوم
هغه حال وايي راته
خو نه پوهېږم چې مطلب يې څه دی
تش په خبرو کې يې
د حيرت څوړ اورمه
تا به لا هم لټوم
تا به لا ګورمه او مومه به دې
او زه به هره شپبه
سبا په شپه کې لرم

www.samsoor.com

فردا در شب

تُرا جُستم، هزاران بار
و در هر بار جُستن، سد سنگی را شکستم
تُرا گشتم هزاران بار
پس از هر بار گشتن یافتم این را که
نایابی
تو دوری دور، اما جلوه‌هایت
چونان رعد ناپایی که در آغاز باران‌ها پدید آید
در اقلیم شعر من به دید آیند
گهی در کارگاه واژه‌ها می‌بینمت
نوری
که با دستانی از الهام، می‌بافی و می‌پیچی
ولی ناگاه می‌دانم که الهامی نمی‌بینم و
نوری نیست
تُرا هر شب من از مهتاب می‌پرسم
جوابم می‌دهد اما نمی‌دانم چه می‌گوید
فقط حس می‌کنم لحن کلامش حیرتی دارد
تُرا من باز خواهم جست، خواهم گشت و خواهم یافت
تُرا امشب میان آسمان واژه‌ها تفسیر خواهم کرد
و من آنگاه
تا هر گاه
فردا را به شب دارم

ثور 1380

www.samsoor.com

بې رنګه

مه کوه خواري د زړه کولپونه خلاصېدای نه شي
ستا د ارزوګانو پيکره هم سازېدای نه شي
ستا د لورېينو خزانې دي ډېرې، ډېرې دي
دې واړه کالبوت کې دا هېڅکله ځايېدای نه شي
مخې ته مو لاره ځنګ په ځنګ دوه سمې کربښې دي
څکه خو له ما او تا نه مونږه جوړېدای نه شي
خط و خال مې خوشې را ته مه ستايه پتنګ چې هم
وسوزي وزرونه نور نو بيا ښکلی کېدای نه شي
زيرې د پسرلي د راتلو ما باندې په کار نه دی
سروه چې سرکپ شي نو ره پورته لوړېدای نه شي
ته به مسيحا يې خو پرما ګوره سا پو نه کړې
دې زړه کې چې داغ دی ستا په دم هم رغېدای نه شي
زه د ژوندانه پر کتاب تت، بې رنګه ټکی يم
داسې کاږه توري په هيجې روانېدای نه شي
پرېږده چې نالوستې نا اشنا همداسې ومري نور
دا ټکي سپېره دي په دې هيڅوک پوهېدای نه شي

کمرنگ¬ترین / نادیا انجمن

آزار مکش! قفل دلم واشدنی نیست
تندیس تمنای تو پیدا شدنی نیست
گنجینه¬ی لطف تو بزرگ است بزرگ است
در پیکره¬ی کوچک من جاشدنی نیست
راهی که فراروست دو خط متوازیست
یعنی که حدیث من و تو ماشدنی نیست
توصیف مکن از خط و خالم، مفریبم
پروانه¬ی پرسوخته، زیباشدنی نیست
بیخود مده امید بلندم به بهاران
سروی که کمربر شده، بالا شدنی نیست
شاید تو مسیحا شده ای، لیک مزن دم
دردی که دلم راست، مداوا شدنی نیست
کمرنگ¬ترین واژۀ دیوان حیاتم
در خط کج و ریز، که خواناشدنی نیست
بگذار که ناخوانده و بیگانه بمیرد
این واژه نفرین شده معناشدنی نیست
اسد 1381

www.samsoor.com

جوسېپې اونګارېتي - Giuseppe Ungaretti

۱۸۸۸ – ۱۹۷۰

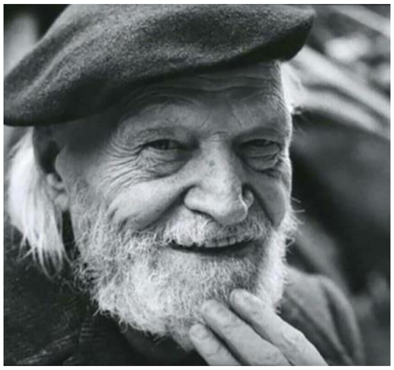

ایټالوي شاعر دی. پلار یې د سویز د کانال په جوړولو کې کارکاوه، نو دی په اسکندریه کې زېږېدلی او لوی شوی. په پاریس کې یې زده کړې کړې دي. په ۱۹۱۴ کې چې لومړۍ نړۍواله جګړه پیل شوه عسکری ته یې مخه کړه. په شعر کې یې نوې تجربې کړې دي چې د شعري صنعتونو نه کارول یې یوه ځانګړتیا ده.[4]

[4] دا شعر یې له ایټالوي څخه ژباړل شوی دی. د ایټالوي متن په پوهېدو کې مې د Matilda Colarossi له انګرېزي ژباړې کار اخیستی

عسکر

موږ داسې ښکارو
لکه د مني پر وخت
پر ځانګو باندې
د ونوپاڼې

soldati

Si sta come

d'autunno

sugli alberi

le foglie

www.samsoor.com

پول ایلیوار Paul Eluard

۱۸۹۵ – ۱۹۵۲

اوژن گرندل (**Eugène Grindel**) چې د فرانسې په ادبیاتو کې په پړل ابلیوار مشهور دی لومړی له دادایسم () سره یو ځای شو او بیا د سورریالسم () د مکتب یو خورا فعال غړی شو. د فرانسې د کمونست گوند په څنگ کې یې یو نوی ادبي خوزښت را منځ ته کړ.

د نورو سورریالستانو په څېر د ژبې په اوتوماتیکې کارونې اکتفا نه کوي، هڅه کوي چې د کلماتو او انځورونو تر منځ هغه پټه اړیکه جوته کړي چې ساده منطق یې نه شي موندلای. دی وایي «ځمکه د مالتې غوندې شنه ده». د ده په وینا، شاعر ته، هغه چا ته چې د لیدلو سترگې لري، هر څه شوني دي. چې د فکر له ټولو محدودیتونو ځان خلاص کړو نو مطلقې ښکلا ته رسېدای شو.

اسماني رنګه ځمکه

دا ځمکه شنه ده، اسماني شنه ده
لکه مالټه ده
غلطي نه شته
توری هېڅکله دروغجن نه دی
هغوی نور تاسې
لره سندرې
راوړلای نه شي
اوس دې مچکې
خپل غبرګ کړي پورته
سره دې یو کړي
جنون او مینه
د هغې خوله هم
د لاس چله ده
د هغې ختې
ته وا بربنډه
مهرباني ده
موچې زرغونې
لکه د ګلو
سره غوړېږي
سهار پر غاړه راځړولی
د څو کړکیو رنګین امېل دی
وزرې زانګي
په پاڼو پورې
له تاسره دي
ښادی لمرینې
دا څومره لمر چې
پر ځمکه خپور دی

www.samsoor.com

ستا د ښکلاوو

لارې پرې فرش دي

La terre est bleue

La terre est bleue comme une orange

Jamais une erreur les mots ne mentent pas

Ils ne vous donnent plus à chanter

Au tour des baisers de s'entendre

Les fous et les amours

Elle sa bouche d'alliance

Tous les secrets tous les sourires

Et quels vêtements d'indulgence

À la croire toute nue.

Les guêpes fleurissent vert

L'aube se passe autour du cou

Un collier de fenêtres

Des ailes couvrent les feuilles

Tu as toutes les joies solaires

Tout le soleil sur la terre

Sur les chemins de ta beauté

www.samsoor.com

ازادي[5]

د مکتب پر کتابچو مې،
پر مېزونو او په ونو،
پر رېګونو او پر واورو
باندې ستا نوم لیکمه

پر ټولو پاڼو چې مې لوستې،
پر سپینو پاڼو او پر تیږو،
پر ایرو، وینو، کاغذونو
باندې ستا نوم لیکمه

پر دې زرینو انځورونو،
د جنګیالیو پر ټوپکو،
د واکمنانو پر خو لونو
باندې ستا نوم لیکمه

پر ځنګلونو او دښتونو،
په چینارونو کې پر ځالو،
د کوچني والي پر انګیو
باندې ستا نوم لیکمه

د تورې شومې پر ښکلاوو،
د رڼا ورځ پر شتمنیو،
د کال پر میاشتو، پر فصلونو
باندې ستا نوم لیکمه

هسک کې د ورېځو پر ریتاړو،
پر اوبڼ لمر غوندې ډنډونو،
د کاربزه پر سپینو وړانګو
باندې ستا نوم لیکمه

5 اېلېوار دا شعر هغه مهال لیکلی چې پاریس د نازي المان له لوري اشغال شوی و. د شعر کمال په دې کې دی چې د نازیانو د سانسور ډلې چې د فرانسې ټول مطبوعات په دقت سره کنټرولول داسې فکر وکړ چې ګوندې دا هم یو ساده د مینې شعر دی او د پآریس په یوه مهمه ورځپاڼه کې یې د چاپ اجازه ورکړه.

د شعر ژباړه د پاریس د ختیزو ژبو او مدنیتونو د ملي انستستوت د پښتو څانګې د تدریس په چوکاټ کې شوې ده. ښاغلي ژولین ماش (Julien Mache) په کې ونډه اخیستې.

www.samsoor.com

د سباوون پر نسیمونو،
پر بېړیو، دریابونو،
پر دې مستو دنګو غرونو
باندې ستا نوم لیکمه
د سپینو وریځو پر ځګونو،
د تړمې تالندې خو لو کې
د بې مزې باران پر څاڅکو
باندې ستا نوم لیکمه
پر ناڅاپي شاني هېندارو،
پر منتظرو پستو شونډو،
لا د سکوت پر هسکو څوکو
باندې ستا نوم لیکمه
په خپلې ړنګې سرپنا کې،
پر نړېدلو کلاګانو،
د خو اشینې پر دېوالونو
باندې ستا نوم لیکمه
پر دې بې شوقه بېلتونونو،
پر لوڅ لغړ یوازې والي،
د مرګ پر لوري پر پوړیو
باندې ستا نوم لیکمه
د رنځورۍ پر ختمېدلو،
د خطرو پر ورکېدلو،
پر دې هېرجنو امېدونو
باندې ستا نوم لیکمه
د یوه تش ټکي په مرسته،
له سره ژوند شرو کومه
زه یې پیدا کړم ستا موندو ته،
ستا د نامه و اخیستو ته:
ازادۍ

Liberté

Sur mes cahiers d'écolier

Sur mon pupitre et les arbres

Sur le sable sur la neige

J'écris ton nom

Sur les pages lues

Sur toutes les pages blanches

Pierre sang papier ou cendre

J'écris ton nom

Sur les images dorées

Sur les armes des guerriers

Sur la couronne des rois

J'écris ton nom

Sur la jungle et le désert

Sur les nids sur les genêts

Sur l'écho de mon enfance

J'écris ton nom

Sur les merveilles des nuits

Sur le pain blanc des journées

Sur les saisons fiancées

J'écris ton nom

Sur tous mes chiffons d'azur

Sur l'étang soleil moisi

Sur le lac lune vivante

www.samsoor.com

J'écris ton nom

Sur les champs sur l'horizon

Sur les ailes des oiseaux

Et sur le moulin des ombres

J'écris ton nom

Sur chaque bouffée d'aurore

Sur la mer sur les bateaux

Sur la montagne démente

J'écris ton nom

Sur la mousse des nuages

Sur les sueurs de l'orage

Sur la pluie épaisse et fade

J'écris ton nom

Sur les formes scintillantes

Sur les cloches des couleurs

Sur la vérité physique

J'écris ton nom Sur les sentiers éveillés

Sur les routes déployées

Sur les places qui débordent

J'écris ton nom

Sur la lampe qui s'allume

Sur la lampe qui s'éteint

Sur mes raisons réunies

J'écris ton nom

www.samsoor.com

Sur le fruit coupé en deux
Du miroir et de ma chambre
Sur mon lit coquille vide
J'écris ton nom

Sur mon chien gourmand et tendre
Sur ses oreilles dressées
Sur sa patte maladroite
J'écris ton nom

Sur le tremplin de ma porte
Sur les objets familiers
Sur le flot du feu béni
J'écris ton nom

Sur toute chair accordée
Sur le front de mes amis
Sur chaque main qui se tend
J'écris ton nom

Sur la vitre des surprises
Sur les lèvres attendries
Bien au-dessus du silence
J'écris ton nom

Sur mes refuges détruits
Sur mes phares écroulés
Sur les murs de mon ennui
J'écris ton nom

www.samsoor.com

Sur l'absence sans désir

Sur la solitude nue

Sur les marches de la mort

J'écris ton nom

Sur la santé revenue

Sur le risque disparu

Sur l'espoir sans souvenir

J'écris ton nom

Et par le pouvoir d'un mot

Je recommence ma vie

Je suis né pour te connaître

Pour te nommer

LIBERTE

www.samsoor.com

Matsuu Basho - ماڅوو باشو

۱٦۴۴ – ۱٦۹۴

جاپانی شاعر دی چې د هایکو[6] له ځلورو سترو استادانو دی (باشو Bashō ، بوسون Buson ، ایسا Issa او شیکي Shki).

اصل نوم يې ماڅوو کینساکو و **Matsuo Kinsaku.**

باشو د یو نوي سبک بنسټ ایښی چې په څلورو ټکو کې خلاصه کېږي:

- سابي (*sabi*) د ساده‌ګۍ لټون او دا درک چې وخت هر څه بدلوي،
- شیوري (*shiori*) د شعر هغه تداعي شوي مفاهیم دي چې په واضح ډول نه بیانېږي،
- هوسومي (*hosomi*) د ساده او خوارو شیانو سره مینه او د ښکلا موندل
- کارومي (*karumi*) طنز چې جدیت او دروندوالی راکموي.

---

6 شعرونه د فرانسوي ژباړې له مخې پښتو شوي دي

زوړ ډنډ

یوه چونګښه ټوپ وهی

اوبه پرق کوي

####

زه له تازه هوا
ځان ته جونګړه جوړوم
پریشاني مې وړي
####

د ځيمځار په غرږ کې
څه نه شته چې دې پوه کړي
سا يې خېژي
####

په مني کې پر دې لاره
تياره خپرېږي
زه يوازې روان يم

یوسف بدروس

۱۹۰۹ - ۱۹۸۷

مصری شاعر او موسیقی غږوونکی[7]

7 شعر د فرید الاطرش د یوې سندرې له مخې له عربي څخه ژباړل شوی. د عربي متن په پوهېدو کې راسره ښاغلي الله‌نور سېلاب مرسته کړې.

انځور هم د فرید الاطرش دی

www.samsoor.com

د هغې په خوا کې یو درنګ

د هغې په خوا کې یو درنګ
د ژوندون خوږه ارزو ده
زړه نه هېر د ژړا چل شي
لا هم مینه کې ځوریږي
ته نو ولې غم ته ګورې
چې خوښۍ درباندې اوري
لنډ ساعت دی ژر یې خپل کړه
لا د ګل تر عمره کم دی
دغه وخت غنیمت بوله
درد او غم دې دواړه هېر کړه
د ښمني او ناځواني دي
د رنځونو مورکۍ دي
که چا هېر کړې ژر یې هېرکړه
د جفا پروا یې مه کړه
یوه ځي، بله به راشي
ستا زړګی به بیا مشغول کړي

ساعه بقرب الحبيب

ساعة بقرب الحبيب
أحلى أمل في الحياة
ينسى الفؤاد النحيب
ويشكي حبه وهواه
ساعة ... ساعة
ساعة بقرب الحبيب

ليه تفكر في الهموم 0
انت في ساعة النعيم
اغتنم فرصة صفاك
وانسى همك وقساه
وان كان شقاك من الغرام
من الجفا والخصام
اللي نسيك انساه
ولا يهمك جفاه
ياما غيره رح تلقاه
وتهنّي قلبك معاه ؟

www.samsoor.com

Charlotte Bronte – شارلوت برونټې

۱۸۱۶ – ۱۸۵۵

انګلیسۍ شاعره او لیکواله چې که څه هم له غریبې کورنۍ وه، د کمبرېج د پوهنتون تر کچې یې زده کړې وکړې. په ماشومتوب کې د مور او دوو خویندو له مړینې او د ژوند له نورو ستونزو سره مخ شوه خو بیا یې هم په انګلیسي ادبیاتو کې د نړۍ په کچه شهرت وموند. د هغې ناول «جېن آیر» (Jane Eyre) د نړۍ په کلاسیکو آثارو کې شمېرل کېږي او څو واري د سینما پر پرده هم راغلی.

جدايي

ژړاګانې په کار نه دي
که څه هم واړه ببلېږو، رغبت نه شته
داسې څه شته چې يو بل سره په زړه کې
پرې يادونه ساتل کېږي
داسې څه شته چې جړنګړه بلل کېږي
چې په خپلو خيالونو يې تل پالو
په جرآت او په مېړانه دې دنيا ته
وايي ويې کړه چې څومره بد کوای شې
پرې به نه ږدو چې دهغې لېونتوب مو زړه غمجن کړي
موږ به دې لېونوبو ته چې راځي، هرکلی وايو
هره ورځ به زموږ کور ته
د خندا پر مخ ورخلاص وي
چې له هر ملګري، هر وروره جلا شو
چې ترې ولاړ شو، لېرې لېرې.
يو او بل به مو په ياد وي
لا تر وړاندې هم لږ غوره
ترموږ پورته چې د وياړ څه نخښې شته دي
يامو پښو لاندې چې څومره ښايست ښکاري
موږ به خپلو مينانو سره يو شو
او تر مرګه به پرې ګران يو
په ماښام کې که قضا نه
ګوښې ناست وو د اور خوا ته
نو يو زړه چې بل کوم زړه ته نېږدې کېږي
د سندرو هر ځواب به وي سندره
هغه ولونه چې زنځير کې مو بند ساتي، ما به مات کړو
د ادم د بچي لاس دی چې بندونه يې جوړ کړي
هغه ځای کې مو بند ساتي

چې هر يو په کې ډارېږو
نو ژړا هېڅ په کار نه ده
روح مو ټول له مينې ډک کړئ
دې خبره کې هېڅ کله شک و نه کړئ
چې سبا د نن هر غم ته سوکالي ده

www.samsoor.com

Parting

THERE'S no use in weeping,
Though we are condemned to part:
There's such a thing as keeping
A remembrance in one's heart:
There's such a thing as dwelling
On the thought ourselves have nurs'd,
And with scorn and courage telling
The world to do its worst.
We'll not let its follies grieve us,
We'll just take them as they come;
And then every day will leave us
A merry laugh for home.
When we've left each friend and brother,
When we're parted wide and far,
We will think of one another,
As even better than we are.
Every glorious sight above us,
Every pleasant sight beneath,
We'll connect with those that love us,
Whom we truly love till death !
In the evening, when we're sitting
By the fire perchance alone,
Then shall heart with warm heart meeting,
Give responsive tone for tone.
We can burst the bonds which chain us,
Which cold human hands have wrought ,

www.samsoor.com

And where none shall dare restrain us
We can meet again, in thought.
So there's no use in weeping,
Bear a cheerful spirit still;
Never doubt that Fate is keeping
Future good for present ill！

www.samsoor.com

شارل بودلېر – Charles Beaudelaire

۱۸۲۱ - ۱۸٦۷

د نولسمې پېړۍ په فرانسوي ادبياتو کې شارل بودلېر يو ځانګړی مقام لري. د شعرونو ټولګه يې «د بدۍ ګلونه» (Les fleurs du mal) د فرانسوي ژبې خورا مهم اثر بلل کېږي. همدا راز «کوچني، نثري شعرونه» (Petits Poèmes en Prose) يې هم ځانګړی مقام لري.

بودلېر د ادګار الن پو په ګډون د انګليسي ژبې ځيني مهم اثار هم فرانسوي ته ژباړلي دي.

د خپل وخت په ادبي بحثونو کې بودلېر شعر له اخلاقو جدا بولي او يوازې ښکلا ته يې ځانګړی کوي. دی هڅه کوي چې د «ښکلا» او «بدۍ» تر منځ شته نرۍ اړيکه جوته کړي او ضمناً هڅه کوي د ليکوال او لوستونکي تر منځ هغه نرۍ تار هم وښوروي چې اثر له مخاطب سره نښلوي

هر چېرې چې وي، له دې دنيا دباندې

ژوند يو روغتون دی چې هر ناروغه په کې د کټ بدلولو غوښتنې
لېونی کړی. دا يو غواړي چې بخارۍ ته نېږدې وکړېږي، دا بل ګومان کوي چې د کړکۍ څنګ ته به ژر روغ شي.
داسې راته ښکاري چې زه به تل هغه ځای کې ښه واوسم چې په کې نه يم او دا د کډې کولو خبره هغه موضوع ده چې زه پرې پرله پسې له خپلې اروا سره بحث کوم.
»وايه زما اروا، خوارې، کنګل شوې اروا، څه فکر کوې، که په «ليزبون کې اوسېدلای؟ هوا به په کې توده وي، ته به په کې د کربوړي غوندې مسته ګرزې. دا ښار د اوبو پر غاړه دی، وايي چې ټول له مرمرو جوړ شوی او خلک يې له بوټو داسې کرکه لري چې ټولې ونې له بېخه راوباسي. دا ستا په طبعه برابره منظره ده، يوه منظره چې له رڼا او ډبرې جوړه شوې او دانعکاس له پآره يې اوبه هم شته.
زما اروا ځواب نه راکوي.
ښه نو چې د خوزښت له ننداري سره، استراحت دې خوښېږي، راځه -چې ولاړ شو، په هالنډ کې، د خوشاليو پر خاوره، واړوو. و دې شي چې په دغې سيمې کې به دې ښه سات تېر شي؛ انځور خو دې يې په موزيمونو کې ډېر ځله خوښ کړی. په روتردام کې څه وايې؟ ستا خو د کورونو لاندې د درېدلو کيښتيو د بادبان د ډاګو ځنګلونه ښه راځي.
اروا مې لا ګونګه ده.
باتاويا به در باندې ښه لګي. هلته به له استوايي ښکلا سره يو شوی د اروپا روح و مومو.
يو ټکي هم نه وايي. زما اروا خو به مړه شوې نه وي؟
ښه نو ته دومره سره ښکېل شوې يې چې يوازې خپل درد سره خوشاله يې؟ که داسې وي نو راځه هغو هېوادونو ته ورشو چې د مرګ نمونه ده. پيدا مې کړه، زما خوارې اروا! راځه چې کډه وتړو، تورنيو ته ولاړ شو. را ځه چې نور هم لېرې ولاړ شو، د بالتيک وروستۍ څنډې ته. که وشي تر دې هم له ژونده لېرې، قطب کې به مېشت شو. دلته لمر څنګزن له ځمکې سره لګي، شپې او ورځې دومره ورو يوه په بلې پسې راځي چې بدلون له منځه وړي او يوشان والی، چې د نشتوالي نيمايي ده، زياتوي. دلته به په تيارو کې ښه ډېر ولامبو او لاهم، زموږ د سات تېرۍ له پاره به قطبي رڼې ځپې کله کله راته د رڼا ګلابي ګېډۍ راوړي، لکه د دوزخ د اورلوبې انعکاس.
اخر مې اروا ګړز وهي، په ډېر حکمت را ته چغې کړي : «هر چېرې چې وي! هر چېرې چې وي! خو چې له دې دنيا دباندې وي! »

(له منثورو شعرونو

www.samsoor.com

N’importe où hors du monde

Cette vie est un hôpital où chaque malade est possédé du désir de changer de lit. Celui-ci voudrait souffrir en face du poêle, et celui-là croit qu’il guérirait à côté de la fenêtre.

Il me semble que je serais toujours bien là où je ne suis pas, et cette question de déménagement en est une que je discute sans cesse avec mon âme.

« Dis-moi mon âme, pauvre âme refroidie, que penserais-tu d’habiter Lisbonne ? Il doit y faire chaud et tu t’y ragaillardirais comme un lézard. Cette ville est au bord de l’eau ; on dit qu’elle est bâtie en marbre et que le peuple y a une telle haine du végétal, qu’il arrache tous les arbres. Voilà un paysage fait selon ton goût, un paysage fait avec la lumière et le minéral et le liquide pour les réfléchir ! »

Mon âme ne répond pas.

« Puisque tu aimes tant le repos, avec le spectacle du mouvement, veux-tu venir habiter la Hollande, cette terre béatifiante ? Peut-être te divertiras-tu dans cette contrée dont tu as souvent admiré l’image dans les musées. Que penserais-tu de Rotterdam, toi qui aimes les forêts de mats et les navires amarrés au pied des maisons. »

Mon âme reste muette.

« Batavia te sourirait peut-être davantage, nous y trouverions l’esprit de l’Europe marié à la beauté tropicale. »

Pas un mot. – Mon âme serait-elle morte ?

« En es-tu donc venue à ce point d’engourdissement que tu ne te plaises que dans ton mal ? S’il en est ainsi, fuyons vers les pays qui sont les analogies de la Mort. – Je tiens notre affaire, pauvre âme ! nous ferons nos malles pour Bornéo. Allons plus loin encore, à l’extrême bout de la Baltique ; encore plus loin de la vie, si c’est possible ; installons-nous au pôle. Là le soleil ne frise qu’obliquement la terre, et les lentes alternatives de la lumière et de la nuit suppriment la variété et augmentent la monotonie, cette moitié du néant… Là, nous pourrons prendre de longs bains de ténèbres cependant que, pour nous divertir les aurores boréales nous enverrons de temps en temps leurs gerbes roses, comme des reflets d’un feu d’artifice de l’enfer ! »

Enfin, mon âme fait explosion et sagement elle me crie : « N’importe où ! n’importe où ! pourvu que ce soit hors de ce monde ! »

www.samsoor.com

هینداره

یو ډېر بد شکله سړي هینداره کتله.

- ولې ځان په هینداره کې ګورې، ته خو چې هر وار ځان وینې کرکه دې راځي؟

بد شکله سړي را ته وویل: «جنابه، د ۱۷۸۹ کال تلپاتې اصول وايي چې ټول انسانان په حقونو کې سره برابر دي نو زه هم حق لرم چې هینداره وګورم. که خوند ترې اخلم او که کرکه مې ترې کېږي دا زما له شعور سره تړلې ده.»

د عقل لم مخې زه پرحقه وم خو د قانون له مخې هغه هم پر ناحقه نه و.

Le miroir

Un homme épouvantable entre et se regarde dans la glace.

« Pourquoi vous regardez-vous au miroir, puisque vous ne pouvez vous y voirqu'avec déplaisir ? »

L'homme épouvantable me répond :

« — Monsieur, d'après les immortels principes de 89, tous les hommes sont égaux en droits ; donc je possède le droit de me mirer ; avec plaisir ou déplaisir, cela ne regarde que ma conscience. »

Au nom du bon sens, j'avais sans doute raison ; mais, au point de vue de la loi, il n'avait pas tort.

www.samsoor.com

ټوله

نن شیطان په شنه سهار کې
پاس، زما خونې ته راغی
چې بې پامه مې راګیر کړی
را ته وایي: «راته وایه
په دې ټولو ښکلاګانو
کې چې شته یې په وجود کې
په دې تورو، ګلابي واړه شیانو
کې چې تن یې ترېنه جوړ دی
کوم یې خوږ دی؟»
زما روحه په ځواب کې
تا هغه لعین ته ووې:
«هغه واړه خوږلني ده
په کې هېڅ هم داسې نه شته
یو تر بله چې شي غوره
چې هر څه یې را ته ښه دي
نو به څه وایم چې څه مې په کې خوښ دي
د سهار په دود مې سترګې پرې رڼېږي
لکه شپه په کې هوسا یم
دا څه ښکلې همغږي ده
چې بدن یې ترېنه جوړ دی
دلته پوهه ده ناتوانه
چې راګونه سره ببل کړي
رباني غوندې بدلون دی
چې حواس مې یې یو کړي
چې سا اخلي ساز یې اورم
ښکلی غږ یې دی د عطرو

www.samsoor.com

TOUT ENTIÈRE

Le Démon, dans ma chambre haute,
Ce matin est venu me voir,
Et, tâchant à me prendre en faute,
Me dit : « Je voudrais bien savoir,

Parmi toutes les belles choses
Dont est fait son enchantement,
Parmi les objets noirs ou roses
Qui composent son corps charmant,

Quel est le plus doux. » — Ô mon âme !
Tu répondis à l'Abhorré :
« Puisqu'en Elle tout est dictame,
Rien ne peut être préféré.

Lorsque tout me ravit, j'ignore
Si quelque chose me séduit.
Elle éblouit comme l'Aurore
Et console comme la Nuit ;

Et l'harmonie est trop exquise,
Qui gouverne tout son beau corps,
Pour que l'impuissante analyse
En note les nombreux accords.

Ô métamorphose mystique
De tous mes sens fondus en un !
Son haleine fait la musique,

www.samsoor.com

Comme sa voix fait le parfum ! »

www.samsoor.com

Louise Angélique Bertin – لويز-انژېليک بېرتن

۱۸۰۵ - ۱۸٦۳

لويز انژېليک بېرتن په ماشومتوب کې د بوليو ناروغۍ له امله معيوبه شوه. پلار يې، لويي فرانسوا بېرتن (Louis-François Bertin - ۱۸۴۱ م) چې د «بحثونو ژورنال» په نامه د يوې خپرونې مسوول و، د اخبار د بندېدو له امله وزګار شو او د خپلې لور روزنې ته يې وخت ورکړ. مور يې پيانو ورزده کړه. په دې توګه لوييز د ادب او هنر په فضا کې وده وکړه.

هغه مهال معيوبو ښځو ته چندان ښّ نظر نه کېده. کره کتونکو يې اثارو ته د معلوليت د تلافي په سترګه کتل خو مشهور کمپوزيتور، برليوز Berlioz يې کار «نارينه، غښتلی او نوی» بولي.

مرگ او ژوند

که مرگي پسې روان يو، بيا نو ولې پر دې لارو
او دې بوټو ښکلي ښکلي ګلان برېښي
چې په منی پاڼې پاڼې په هوا شي
نو بيا ولې پسې اوښکې څي له سترګو؟
او که ژوند زموږ هدف وي نو بيا ولې پر دې لارو
شنه واښه له کاڼو ډک دي او ګلان اغزو پوښلي
چې په تلو تلو يې په اوښکو باندې مينځو
او د وينو رنګ پرې شيندو؟

www.samsoor.com

La Mort et la Vie

Si la mort est le but, pourquoi donc sur les routes
Est-il dans les buissons de si charmantes fleurs ?
Et lorsqu'au vent d'automne elles s'envolent toutes,
Pourquoi les voir partir d'un oeil momifié de pleurs ?

Si la vie est le but, pourquoi donc sur les routes
Tant de pierres dans l'herbe et d'épines aux fleurs,
Que, pendant le voyage, hélas ! nous devons toutes
Tacher de notre sang et mouiller de nos pleurs ?

www.samsoor.com

Jacques Prevert – ژاک پرېوېر

۱۹۰۰ – ۱۹۷۷

فرانسوی شاعر، لیکوال، سناریست، ډرامه لیکونکی او نقاش دی چې د شعر ځانګړې ژبه او پر کلماتو د لوبو کولو مهارت یې ډېر شعرونه د فرانسوي ژبې تدریسي کتابونو ته ننه‌ایستي دي.

کورنۍ یې غریبه وه نو ښوونځی یې تر لومړنیو زده کړو وروسته پرېښود او د ژوند له پاره یې کوچني کارونه پیل کړل. د عسکري خدمت پر مهال له لیکوالو او شاعرانو د ایف تانګي (Yves Tanguy) او مارسل دوهامل (Marcel Duhamel) سره اشنا شو چې بیا یې د هغوی په مرسته د پاریس ادبي کړیو ته لارومونده او د سورریالیسم (Surrealisme) د ادبي مکتب غړی شو. د عمر تر پایه ژمن لیکوال پاتې شو.

د سهار ناری[8]

په پیاله کې یې قهوه واچوله
د قهوې په پیاله کې یې شودې واچولې
د شودو په قهوې کې یې بوره واچوله
کوچنۍ کاشوغه یې په کې
و ښوروله
د شودو قهوه یې و څښله
بیا یې پیاله کېښوده.
ما سره یې خبرې نه کولې.
یو سګرټ یې ولګاوه
له لوګي نه یې
دایرې جوړې کړې،
ایرې یې
په ایرنۍ کې واچولې.
ما ته یې هېڅ و نه ویل
ما ته یې هېڅ و نه کتل.
جګ شو،
خولۍ یې
په سر کړه،
بارانۍ یې واغوست
ځکه چې باران اورېده.
او ولاړ
د باران لاندې.
بې له دې چې یوه خبره وکړي
بې له دې چې ما ته وګوري.

---

[8] د شعر ژباړه د پاریس د ختیزو ژبو او مدنیتونو د ملي انستستوت د پښتو څانګې د تدریس په چوکاټ کې شوې ده. آغلې بریژیت باستین (Brigitte Bastien) په کې ونډه اخیستې.

www.samsoor.com

ما خپل سر
په لاس کې ونيو
او ومې ژړل

Déjeuner du matin

Il a mis le café
Dans la tasse
Il a mis le lait
Dans la tasse de café
Il a mis le sucre
Dans le café au lait
Avec la petite cuiller
Il a tourné
Il a bu le café au lait
Et il a reposé la tasse
Sans me parler
Il a allumé
Une cigarette
Il a fait des ronds
Avec la fumée
Il a mis les cendres
Dans le cendrier
Sans me parler
Sans me regarder
Il s'est levé
Il a mis
Son chapeau sur sa tête
Il a mis
Son manteau de pluie
Parce qu'il pleuvait
Et il est parti
Sous la pluie

www.samsoor.com

Sans une parole

Sans me regarder

Et moi j'ai pris

Ma tête dans mes mains

Et j'ai pleuré.

www.samsoor.com

ادگار آلن پو – Edgar Allan Poe

۱۸۰۹ – ۱۸۴۹

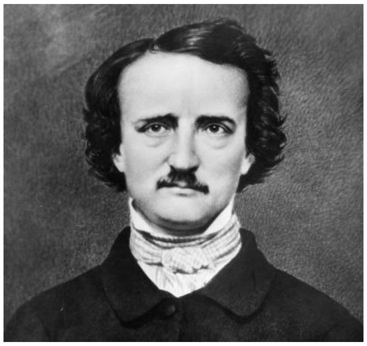

امریکایي شاعر، لیکوال، ناولیست، د لنډو کیسو لیکونکی، نقاد او خپرندوی دی چې د لنډې کیسې آو د پولیسي کیسې په برخه کې ورته د استاد په سترګه کتل کېږي. ده همدا راز د فانتاستیک داستان په برخه کې بریالۍ تجربې کړې دي.

د نولسمې پېړۍ په پیل کې، امریکا تر ډېره پر اروپایي ادبیاتو تکیه کوله. ادګار الن پو ته د امریکا د ملي ادبیاتو د سرلاري په سترګه هم کتل کېدای شي. د نقد په تیورۍ کې یې ډېر تمرکز د لیکنې پر کیفیت دی.

www.samsoor.com

په خوب کې خوب

دا مچکه دې تندي باندې درواخله
چې زمور لارې بېلېږي
دا یوه له ما نه واوره
نه، ته نه وې خطا شوې چې ویل دې
»ستا ژوندون هسې یو خوب و«.
دا چې هیلې په هوا شوې
یوه شپه که یوه ورځ کې،
په یو خیال کې یا بې هېڅه،
دا خو ده چې هغه لاړې.
څه چې یو او څه چې ښکارو
بس په خوب کې یو بل خوب دی.
موج ځپلي ساحل باندې
د غوغا منځ کې ولاړ یم
او په لاس کې مې نیولي
د زرې شګو نینکې.
څومره لږې! لا زما د ګوتو وت کې
ښکته درومي او دوړېږي.
او زه ژاړمه، زه ژاړم
لویه خدایه ولې موټی
ټینګولای باندې نه شم
د بې رحمه موج له واره
لویه خدایه د دې شګو
تش یوه دانه ژغورلای ولې نه شم؟
څه چې یو، او څه چې ښکارو
ګوندې خوب کې یو بل خوب یو؟

A Dream Within a Dream

Take this kiss upon the brow!

And, in parting from you now,

Thus much let me avow —

You are not wrong, who deem

That my days have been a dream;

Yet if hope has flown away

In a night, or in a day,

In a vision, or in none,

Is it therefore the less *gone*?

All that we see or seem

Is but a dream within a dream.

I stand amid the roar

Of a surf-tormented shore,

And I hold within my hand

Grains of the golden sand —

How few! yet how they creep

Through my fingers to the deep,

While I weep — while I weep!

O God! Can I not grasp

Them with a tighter clasp?

O God! can I not save

One from the pitiless wave?

Is *all* that we see or seem

But a dream within a dream?

www.samsoor.com

Alexandre Pouchkine - الکساندر پوشکین

۱۷۹۹ - ۱۸۳۸۷

روسي لیکوال او شاعر دی چې کله ورته د روسي ژبې مخترع هم ویل کېږي. ده وکړای شول چې روسي ادبیات د سرکاري مکاتباتو او مذهبي لیکنو له وچ طرز څخه راوباسي او د وینا ژبې ته یې ورنېږدې کړي. د پوشکین بل امتیاز دا دی چې روسي ژبه یې د نورو اروپایي ژبو له تاثیر څخه را و ایستله، د نورو هېوادونو له غوره ادیبانو یې الهام واخیست خو د هېڅ یوه پیروي یې ونه کړه.

ساده‌گي، دقت او نزاکت د پوشکین د سبک ځانګړنې دي.

منى[9]

دا غمجنې شان شېبې او
ستا د سترګو له ښکلا چې رخصتېږم
دا وختونه مې خوښېږي.
طبيعت په تشريفاتو خاورې کېږي
ځنګل سرې او طلايي جامې اغوستې
او ورمې داسې شغېږي
لکه څوک چې په ارامه سا اخلي.
لړې ګرزي پر اسمان يې
د څپو څادر خپورکړی،
د لمر وړانګې هم تار تار دي.
د هوا دا سړې منډې
لا له ورايه را ته ګواښ کړي
چې سپين ژمی راروان دی!

[99] پښتو ژباړه د روسي متن پر بنسټ شوې ده خو د روسي ژبې ځانګړتياوو ته د رسېدو له پاره مې له فرانسوي ژباړې هم مرسته اخيستې ده.دا متن د «منى» تر عمومي سرليک لاندې په څو پاړکو کې د يو اوږد شعر يو پاړکی دی. لومړی ځل مې په ۱۳۵۵ هـ. ل. کال کې د کابل پوليتخنيک د روسي ژبې په صنف کې لوستی او زده کړی و. فرانسوي ژباړه د اېفيم اېتکيند (Efim Etkind) تر مشرۍ لاندې شوې ده.

www.samsoor.com

Осень

Унылая пора! очей очарованье!
Приятна мне твоя прощальная краса –
Люблю я пышное природы увяданье,
В багрец и в золото одетые леса,
В их сенях ветра шум и свежее дыханье,
И мглой волнистою покрыты небеса,
И редкий солнца луч, и первые морозы,
И отдаленные седой зимы угрозы.

www.samsoor.com

هارولډ پینټر – Harold Pinter

۲۱۹۳۰–۲۰۰۸

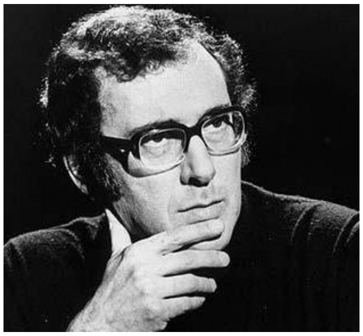

انګرېز لیکوال، شاعر، سناریست، ډرامه لیکونکی او کار ګردان دی.

په ۲۰۰۵ کال کې یې عراق د جګړې پر ضد درېځ و نیو او په هغه جنګ کې یې د انګلستان د ګډون مخالفت وکړ.

په انګلستان کې یې ګڼې جایزې ګټلې دي او په وارو وارو ستایل شوی دی. په ۲۰۰۰ کال کې د هغو ګوت، په شمار بهرنیو لیکوالو څخه و چې اثار یې د فرانسې د کومیډې د ننداړو په نوملړ کې شامل شو. په ۲۰۰۵ کال کې یې د ادبیاتو د نوبل جایزه وګټله. د نبل کومیتې د ده په اړه ویلي وو:

«په خپلو اثارو کې یې هغه ژوره کنده وموندله چې تر ګپ شپ لاندې ده او په هغې کې یې د اختناق بندو خونو ته لار پیدا کړه.»

خاص اړیکي

بمونه چوي
پښې تويېږي
سرونه لوېږي

لاسونه غورځي
پښې تويېږي
رڼا مړه کېږي

سرونه لوېږي
پښې تويېږي
شهوت مستېږي

مړي شول خاوري
ډېوې مړې کېږي
ککرې اوړه شوې

يو سړی بل ته په ګونډو کېږي
شهوت يې روي

www.samsoor.com

Special Relationship

The bombs go off
The legs go off
The heads go off

The arms go off
The feet go off
The light goes out

The heads go off
The legs go off
The lust is up

The dead are dirt
The lights go out
The dead are dust

A man bows down before another man
And sucks his lust

دهوا حالات

د ورځې پیل کې
به اسمان وریځ وي
ساړه به ډېر وي
دغرمې خو اته
به د لمر څرک شي
ماسپښینی به
ښایسته تود وي
چې ماښامی شي
سپوږمۍ راخېژي
شپه به رڼه وي
خوباد به لګي
لږ څه په زوره
چې شومه دم شي
یاد به شي غلی
نور به هېڅ نه وي
بس نو همدا به
وروستۍ شېبې وي

www.samsoor.com

Weather Forecast

The day will get off to a cloudy start.
It will be quite chilly
But as the day progresses
The sun will come out
And the afternoon will be dry and warm.

In the evening the moon will shine
And be quite bright.
There will be, it has to be said,
A brisk wind
But it will die out by midnight.
Nothing further will happen.

This is the last forecast.

ژان تاردیو - Jean Tardieu

۱۹۰۳ – ۱۹۹۵

فرانسوی لیکوال دی چې په خپل خلاقیت یې د فرانسې په ادبیاتو کې ځانګړی ځای موندلی دی. د شعر په اړه وايي :« هغه تلپاتې اندېښنه ده چې سړی اړباسي داسې څه ولیکي چې مانا ولري».

د ګویته او هولدرلین اشعار یې فرانسوي ته ژباړلي. په ۱۹۹۲ کې یې د فرانسې د اکاډیمی د شعر جایزه او په ۱۹۸۶ کې یې د فرانسې د ادیبانو د ټولنې جایزه ګټلې ده.

نشت ماشومه

-څه وايي؟

-څه نه وايي.

-څه کوي؟

-څه نه کوي

-په څه فکر کوي؟

-په څه فکر نه کوي.

-ولې څه نه وايي، څه نه کوي، په څه فکر نه کوي؟

-نه شته!

www.samsoor.com

La môme néant

Quoi qu'a dit ?

- A dit rin.

Quoi qu'a fait ?

- A fait rin.

A quoi qu'a pense ?

- A pense à rin.

Pourquoi qu'a dit rin ?

Pourquoi qu'a fait rin ?

Pourquoi qu'a pense à rin ?

- A' xiste pas.

www.samsoor.com

Jeanine Teisson - ژانین تېسون

۱۹۳۸

فرانسوۍ شاعره او لیکواله ده چې تر دېرشو ډېر کتابونه (ناولونه، شعري ټولګي،...) يې [اپ شوې دي او په فرانسه کې يې ګڼې جایزې خپلې کړې دي.

سپوږمۍ

سپوږمۍ ځوړنده اسمان پورې نښتې
انسانان ورته واړه واړه ښکارېږي
پښې يې نه شته چې به غلو پسې ورځغلي
يا به ناځي
لاس يې نه شته
چې په خوب کې ترهېدلی ماشوم واخلي
خو بس، بړک، بړک لاندې ګوري

www.samsoor.com

La lune

La lune accrochée dans le ciel
Voit les humains tout petits.
Mais elle n'a pas de jambes
Pour courir derrière les voleurs,
Pas de bras pour serrer
L'enfant qui fait des cauchemars,
Pas de pieds pour danser.
Alors elle regarde, c'est tout.

www.samsoor.com

رابيندراناتهـ ټاګور - Rabindranath Tagore

۱۸۶۱ – ۱۹۴۱

د هند مشهور شاعر، ليکوال، فيلسوف،نقاش، موسيقي پوه ملي مبارز دی چې د هند او په خاص ډول يې د بنګال پر ادبياتو ژور اغيز ښندلی دی.
په ۱۹۱۳ کې يې د ادبياتو د نوبل جايزه وګټله. د نوبل اکاډيمي په دې مناسبت ويلي وو چې دا جايزه ورته د هغو کم شمېر متنونو له پاره ورکړل شوه چې ايډياليستي اړخ لري او غربي لوستونکي ورته لاسرسی لري. په دې متنونو کې «ګيتانجلي» هم راغلی.
ټاګور په ختيځ کې خاص محبوبيت لري. په افغانستان کې يې استاد بېنوا او استاد خليلي ليکنې په خورا مهارت پښتو او دري ته ژباړلې دي. د هغه لنډه کيسه «کابلي‌والا» په افغانستان کې ډېره مشهوره ده. د لنډو کيسو يو کوچنی ټولګه يې د «سنګ پارس» تر سرليک لاندې ښاغلي زين الله منلي هم پښتو کړې .

www.samsoor.com

چې فکر په کې بې ترهې وي او سرونه په کې لوړ وي
چې پوهه په کې وړیا وي
چې نړۍ په کې د کوچنیو کورسکیو په دېوالونو نه وي وېشل شوې
چې خبرې په کې د رېښتیا له ژورو راخېژي
چې نه ستړي کېدونکي لاسونه په کې د کمال پر خوا غځېږي
چې د عقل رڼې ویالې په کې
د زړو عادتونو په وچ رېګزار کې ورکې نه وي
چې مغزو ته په کې ته په خپله
د همېشه پراخېدونکو فکرونو او عمل په لور لار ښیې
د ازادۍ په داسې یوجنت کې
ربه زما هېواد راویښ کړې

Where the mind is without fear and the head is held high
Where knowledge is free
Where the world has not been broken up into fragments
By narrow domestic walls
Where words come out from the depth of truth
Where tireless striving stretches its arms towards perfection
Where the clear stream of reason has not lost its way
Into the dreary desert sand of dead habit
Where the mind is led forward by thee
Into ever-widening thought and action
Into that heaven of freedom, my Father, let my country awake.

www.samsoor.com

الفرید لارډ ټېنیسن - Afred Lord Tennyso

۱۸۰۹ - ۱۸۹۲

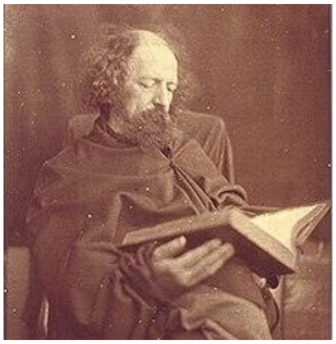

د انګلستان د نولسمې پېړۍ مخکښ شاعر چې له ۱۸۵۰ څخه د مړینې تر وخته د انګلستان Poet Laureate (ملک الشعراء) هم پاتې شوی دی. ډېرې ویناوې یې په انګلیسې کې اوس د متل په توګه کارول کېږي («ښه ده چې سړی په مینه کې بایلونکی وي، نه دا چې هېڅ مینه و نه کړي»، «پوهه راځي، خو هوښیاري نه ځي»، «هڅه، لټون او موندل، خو پرته له شکایته»...)

لارډ ټېنیسن د خپلو لیکنو په بیا بیا سمولو کې نه ستړی کېدونکی و. کله یې چې په ۱۸۳۳ کې د اشعارو دویم کتاب د کره کتونکو له خوا و نه ستایل شو، بیا یې لس کاله څه خپاره نه کړل.

ملکه ویکټوریا یې له سختو مینه والو وه.

www.samsoor.com

گوربت

پاس کمر يې په کړو لاسو نيولی
د لمرخوا ته پر بېکسه ځمکه باندې
شنه دنيا ترې نه چاپېره، دی ولاړ دی
ور نه لاندې گونځې گونځې سمندر په سينه گرزي
دی د غره له دېواله نه ورته گوري
او د ټکي غوندې لاندې راپريوزي

Eagle

He clasps the crag with crooked hands
Close to the sun in lonely lands
Ringed with the azure world he stands
The wrinkled sea beneath him crawls
He watches from his mountain walls
And like a thunderbolt he falls

Sayed Tayeb Jawad – سید طیب جواد

۱۹۵۸

سید طیب جواد، افغان شاعر، لیکوال او سیاستوال دی چې په کندهار کې زېږېدلی، د کابل په استقلال لیسه کې او د کابل پوهنتون د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې یې زده‌کړې کړې دي. په ۱۹۸۰ کې یې، المان ته تر مهاجرت وروسته د مونستر له پوهنتون څخه ماسټري واخیسته. طیب جواد په بېلابېلو هېوادونو کې د افغانستان سفیر و.

په دري شعر لیکي. شعر کې عموماً د نوو موضوعاتو له پاره د نوي اظهار په لټه کې دی. اېروتیک اړخ یې د شاعرۍ یوه جوته ځانګړنه ده. د اسپانیې ګرینادا او د هغه ځای موسیقي او د غوایانو لوبه یې د ادبي علاقې ځانګړې توکي دي.

له اسپانوي شاعر، فدریکو ګارسیا لورکا سره ځانګړې هنري اړیکه پالي او د هغه یو شمېر شعرونه یې دري ته ژباړلي دي.

مهم ادبي اثر یې «آخرین فلامنکو در سمنگان» دی.

واوره او اور

په عطرورینو وږمو کې
د خپل تن یخې واورې
ایسته کړه
خپل تن دې
زما د شونډو سکروټو ته
پرانیزه

پرېږده
چې زما د لاسونو لمر
پر هغو واورینو څوکو وځلېږي

پرېږده
چې زما د ژبې غړاندې لمبې
د شیرې پر توده څمکه
خپرې شي

www.samsoor.com

برف و آتش

در محضر باد
این برف سرد را
از سپیدی تن ات
به در آر.

بر
روی لبان مشتعل من
تن ات را
باز کن

بر آن برجستگی برف پوش
بمان
آفتاب دست مهربان من
بتابد.

بر آن گرم گاه شیره نوش
بمان
آتش زبان لغزان من
بدمد

www.samsoor.com

لمر خاته

د خرما لښتې،
ستا معطرې څنې
د سپوږمۍ تر مات نظر لاندې
ستا پر نيم مخ لګېږي

واه څومره ښکلې!
پړمخې پرته.

ستا د شوخو وليو پر سوچه وريښمو
زما مهرباني ګوتې
ټکي په ټکي
د ښيښو له بڅريو
دغه د مينې غزل جوړوي

لړزنده لاسونه مې ټول له وسواسه ډک دي
چې ستا پر ملا
د لمر راختل انځور کړي
ډار مې له دې دی
چې ته راويښه نه شې
چې ته را پا نه څېږې
او د سهار په پلمه
کلې ته ولاړه نه شې

ستا د ملا پر منځ
په دوو ګوتو
لمر پټوم

www.samsoor.com

آفتاب برآمد

در زیر نگاه مبهوت ماه

شاخه های خرما
موهای معطرت
می وزد
بر نیمرخ صورت ات.

آه چه زیبا!
خوابیده به سینه.

با شور
بر دیبای دخترانه
شانه های بازیگوش ات
انگشتان خوش برخوردم
-واژه واژه-
این غزل عاشقانه را شیشه شانی می کند.

سراپا وسوسه اند
لرزان دستانم
تا بر کمرت
بر آمدن آفتاب را رسم کنند.
ترسم
بیدار نشوی
ترسم
-برخاسته-
آفتاب برآمد را بهانه
راهی روستایت شوی

برآید

www.samsoor.com

میان کمرت
با دو انگشت
آفتاب را پنهان می کنم.

www.samsoor.com

مړاوی بخمل

ته چې ترې ووتې
زما د یوازېتوب پالنګ
بې پایه پراخ شوی

ته چې ترې ووتې
زما د پالنګ د رېديو سرتختي
مړاوې شوې ده
د خامتا پر روجايي
واوره اورېدلې.

ته چې ترې ووتې
له برنډې د سيتار نغمه تللې
شهنه او شهنايي
تر کړکۍ لاندې
پټ شوې.

www.samsoor.com

مخمل پژمرده

چون تو تن در کشیده ای
پهنایی بی انتها
یافته است
تخت تنهایی من.
چون تو تن در کشیده ای
پژمرده
سر تختی شقایق
باریده
برف کرباس
بر روجایی
چون تو تن درکشیده ای
رمیده از برنده
ترنُم سیتار.

خزیده زیر پنجره
هم شهنه هم شهنایی.

www.samsoor.com

وروستی تیلی

بس دی،
فقط یو تیلی بس دی
هله، چې ویې لګوم
سترګې دې ووینم
شونډې دې ومومم

نور نو بیا
د همېشنی تیارې
پروا نه کوم

آخرین پلته

بس است
فقط
یک پلته گوگرد
بس است

هَله بَل اش کنم
چشمانت را ببینم
لبانت را بیابم.

دگر
غم تاریکی دایمی را حتی ندارم.

www.samsoor.com

بې لارې مچکه

زما درې ګوتېزه مچکه
ستا د خولې له کونجه
ستا غاړې ته ښوی شوه
- چټکه –
ولاړه
د سينې وت ته
هلته شوه ټينګه.
په ګرمۍ روږدي
زما لاسونه
- په منډه منډه –
ستا د ورنونو تر منځ
هغه بې لارې
مچکه غواړي

www.samsoor.com

بوسه بیراه

بوسه سه گوشه من
از کنج لب
بر گلویت لغزید
-چالاک-
گرفت
آنگاه
در سینه یِ چاک
جاگاه و پایگاه.
حالا
دستان گرمایاب من
-شتابناک-
می پالند
در میانِ پودین تنی لغزان
آن بوسه ها را
آن بوسه های بیراه.

www.samsoor.com

نستعليق

لا هم تر اوسه، لا هم تر اوسه
زر، زر، نيازونه، لكه ګلونه
ځنګ پر ځنګ ناست دي
زما پر ژبه
تر څو چې ليک شي
ټکي په ټکي
ستا پر ها سپينې
د ګلو پاڼې
باندې په ښکلي
نستعليق خط کې

نستعلیق

هنوز هم، هنوز
هزار نیاز گلگون
نشسته
-پهلو به پهلو-
بر زبانِ روانِ من
تا نگاشته شوند
-واژه به واژه-
بر آن گلبرگ سپید
به خطِ خوشِ نستعلیق

www.samsoor.com

Chang-Wou-Kien - چانګ وو کين

۱۸۷۹ – ۱۹۳۱

چينی شاعر (انځور يې او په اړه يې نور مالومات لاس ته رانغلل)

فرانځ توسن د شلمې پېړۍ فرانسوی ختيځ پوه دی چې د ختيځ د ادبياتو ډېرې نمونې يې ژباړلې دي.

www.samsoor.com

وروستی چکر[10]

ما چې په لاس کې
سور غاټول درکړ
هاغه غاټول دې
خاورو کې پرېښود
ما کړ راپورته
اوس ښېخي سپين و
دغې شېبې کې
زموږ پر مينه
واوره وه شوې

[10] ژباړه د ستر مستشرق فرانز توسن (Franz Toussain) ۱۸۷۹ -۱۹۵۵ د اډاپت له مخې

www.samsoor.com

کېښتۍ ښويېږی[11]

يو ارام سين دی، کېښتۍ ښويېږي
د سين پر غاړې، تر باغچې اخوا
راته ښکارېږي
هغه شنه غرونه، ها سپينې ورېځې

زما ملګرې، لاس يې اوبو کې، ده خوبوړې
کوچنی پتنګ يې پر ولي کښېناست
د وزرو رپ او لاړ په هوا شو

اوږده شېبه مې، سترګې پسې وې
هغه روان و د «چانګ-نان» غرو ته
چې دا پتنګ و، که هغه خوب وو
چې زما مينې، دلته ليدلو؟

[11] د فرانځ توسن فرانسوي ژباړې له مخې

www.samsoor.com

ناظم حکمت – Nazim Hikmet

۱۹۰۱ - ۱۹۶۳

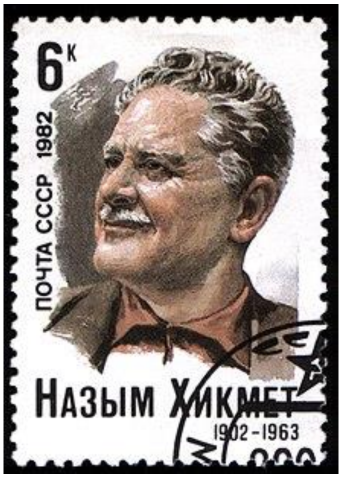

ناظم حکمت د شلمې پېړۍ یو مخکښ ترکي شاعر دی چې اشعار یې تر پنځوسو زیاتو ژبو ته ژباړل شوي دي. د ترکیې په هغو لومړیو شاعرانو کې راځي چې ازاد نظم ته یې مخه کړه. د ترکیې د انقلابي سازمانونو فعال غړی، حکمت خپل ډېر عمر په بند او تبعید کې تېر کړی دی.

یونسکو هر کال د مارچ پر یویشتمه د شعر نړیواله ورځ لمانځي. د ۲۰۰۲ کال د شعر نړیوال ورځ د ناظم حکمت په نوم نومول شوې وه:

« زما ورونو، زه له خپلو طلایي وېښتو سره سره اسیایي یم. له خپلو شنو سترګو سره سره افریقایي یم...»

د اوبو غاړه
زه او چينار،
لمر او پيشو
ورسره ژوند.
اوبه سړې دي
چينار ډېر لوړ دی.
پيشو ويده ده
او زه لګيا يم
شعرونه اوبم.
اوبو ځلېږي
د لمر پړکا
پر موږه شيندي
د اوبو غاړه
زه او چينار
لمر او پيشو
دا د خدای ښه دي
واړه ژوندي يو

www.samsoor.com

Su başında durmuşuz.

Su serin,

Çınar ulu,

Ben şiir yazıyorum.

Kedi uyukluyor

Güneş sıcak.

Çok şükür yaşıyoruz.

Suyun şavkı vuruyor bize

Çınara bana, kediye, güneşe, bir de ömrümüze...

www.samsoor.com

منصور حلاج

۸۵۲ م - ۹۲۲ م

ابو منصور حسین الحلاج د اسلامي تصوف یوه مرکزي څېره او د حق د وینا له پاره د ستري قرباني سمبول، په ۲۳۴ هـ کې زېږېدلی او په ۳۰۹ هـ (د ۹۲۲ میلادي کال د مارچ پر شپږویشتمه – د ۳۰۱ هـ.ل د حمل پر شپږمه) اعدام شو. حلاج د خپل روحاني پیغام د خپرولو له پاره په فارس، خراسان، افغانستان او هند کې، تر لاهوره وګرزېد او په سلګونو لارویان یې و موندل. د «اناالحق» په ویلو تکفیر شو او په سخت عذاب کې ووژل شو. ویل کېږي چې زر بېلابېل اثار یې لیکلي وو چې رخجنو وسېزل. دیوان یې (په عربي ژبه) او شطحیات (ګډې وډې ویناوې) یې مشهور دي.

زه هم هغه یم چې پرې مین یم،[12]
چې پرې مین یم، هغه هم زه یم
موږ یو دوه روحه
یوه کالبوت کې
که ته ما وینې هغه لیدای شې
که هغه وینې
دواړه درښکارو

[12] د عربي متن په پوهېدو کې د فرانسوي مستشرق لويي ماسينيون (Louis Massignon) له فرانسوي ژباړې استفاده شوې

أَنا مَن أَهوى وَمَن أَهوى أَنا
نَحنُ روحانِ حَلَلنا بَدَنا
...
فَإِذا أَبصَرتَني أَبصَرتَهُ
وَإِذا أَبصَرتَهُ أَبصَرتَنا
...

www.samsoor.com

Chairil Anwar - خيرالانوار

۱۹۴۹ – ۱۹۲۲

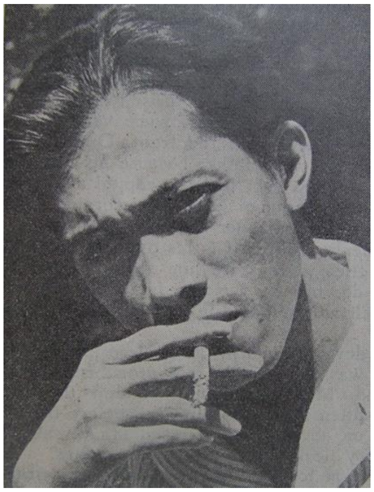

د اندونيزيا د ازادۍ د کلونو (د ۱۹۴۵ نسل) شاعر، چې ځينې يې د اندونيزيايي ژبې بشپړوونکی بولي، خيرالانوار په هالنډي ښوونځيو کې زده‌کړې پيل کړې خو د غريبۍ له امله اړ شو چې په ۱۹ کلنۍ کېط يې پرېږدي. غربي ليکوال يې لوستي، ترې اغيزمن شوی او په نتيجه کې يې د شعر لاره له پخوانيو اندونيزيايي شاعرانو څه بېله غوندې دّه. لومړی يې شعرونه په ډېر ارزانه کاغذ چاپېدل. ټولګه يې په ۱۹۴۵ کې چاپ شوه. د ۱۹۴۹ د اپريل پر اته ويشتمه ومړ. اوس دغه ورځ د اندونيزيا د شعر د ملي ورځې په توګه لمانځل کېږي.

زه[13]

چې وخت مې پوره شي
نه غواړم چې څوک زما له پاره سوال وکړي
ژړا نه غواړم
ستا ژړا هم نه
ایسته کړئ، ژړاګانې مو ایسته کړئ
زه يو د صحرا ځناور يم
چې خپل خېل هم شړلی يم
ګولۍ به مې وجود سوری کړي
خو زه به لا روان يم
له خپل درد، خپلو زخمونو سره
حملې به کوم
حملې به کوم
تر هغو
چې درد مې ورک شي
دچا پروا را سره نه وي
غواړم
زر کاله نور هم ژوندی اوسم

---

[13] دا شعر يې په ۱۹۴۳ کې ليکلی او د انفرادیت د شعر د نمونې په توګه يادېږي. ځينې په کې د خپلواکۍ د خوزښت څرک ويني. د پښتو ژباړې له پاره له انګليسي او فرانسوي ژباړو کار اخيستل شوی.

www.samsoor.com

Kalau sampai waktuku

'Ku mau tak seorang 'kan merayu

Tidak juga kau

Tak perlu sedu sedan itu

Aku ini binatang jalang

Dari kumpulannya terbuang

Biar peluru menembus kulitku

Aku tetap meradang menerjang

Luka dan bisa kubawa berlari

Berlari

Hingga hilang pedih perih

Dan aku akan lebih tidak peduli

Aku mau hidup seribu tahun lagi!

www.samsoor.com

کبیر داس

۱۴۴۰- ۱۵۱۸

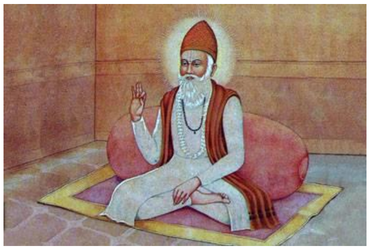

هندي شاعر کبیر داس په بنارس کې په یوه مسلمانه کورنۍ کې زېږېدلی خو له خپل استاد هندو مذهبي مشر رامانندا څخه متأثر شوی دی. د کبیر په اړه ویل کېږي چې د دواړو مذهبونو، اسلام او هندویزم، له مروج حاکم برداشت سره یې چندان جوړه نه وه خو کله چې ومړ هم هندوانو او هم مسلمانانو خپل وباله. په هند کې کبیر ته د ولي په سترګه کتل کېږي.

د کبیر په اند حقیقت له هغه چا سره دی چې ژوندي او ناژوندي موجودات په یو شان د الهي جلوې مظهر وګڼي، د رینبتینولۍ، حق دوستۍ لار خپله کړې خو له دنیوي چارو ځان په څنګ ساتي.

زما وجود کې سپوږمۍ ځلېږي[14]

زما وجود کې
سپوږمۍ ځلېږي
خو زما سترګې
تیپې ړندې دي
لیدای یې نه شي
سپوږمۍ ځلېږي
لمر ورسره دی
ابدی ډول دی
بې له وهلو
زما دننه
په درز ګرزېږي
کاڼه غوږونه
یې اورېدای نه شي
د آدم زوی چې
«زه یم»، «زما دی»
په چغو سر وي
هر څه چې کاندي
په ورکه شمار دي
کله چې «زه» او
«زما» نابود شي
د خدای کمال به
په کې ښکاره شي
دلته چې هر څوک
په هڅو سر دي
یوازې پوهه
به پسې غواړي

---

[14] پښتو ژباړه د رابیندراناتهـ ټاګور د انګلیسي ژباړې له مخې شوې ده.

www.samsoor.com

چې کله پوه شي
نو هڅې پرېږدي
ګل چې غوړېږي
مېوه ترې زېږي
مېوه پخه شي
ګل نور رژېږي
هوسۍ په ځان کې
مښک دي رانغښتي
په کار یې نه دي
ګرزي، وښو ته
داسې پسخېږي

چاندھ جھالکی یھی گھت مھین

THE MOON shines in my body, but my blind eyes cannot see it:

The moon is within me, and so is the sun.

The unstruck drum of Eternity is sounded within me; but my deaf ears cannot hear it.

So long as man clamours for the I and the Mine, his works are as naught:

When all love of the I and the Mine is dead, then the work of the Lord is done.

For work has no other aim than the getting of knowledge:

When that comes, then work is put away.

The flower blooms for the fruit: when the fruit comes, the flower withers.

The musk is in the deer, but it seeks it not within itself: it wanders in quest of grass.

(Rabindranath Tagore)

روبرت دېسنوس – Robert Desnos

۱۹۰۰ – ۱۹۴۵

فرانسوی شاعر، د ۱۹۲۰ کال شاوخوا له مودرنیست (Modernisme) ادبي خوزښت سره نېږدې کېږي خو بیا په ۱۹۲۲ له سورریالسم (Surréalisme) سره یو ځای کېږي. له بېلابېلو خپرونو سره د ژورنالیست په توګه کار کوي او په دې ترڅ کې کره کتنې ته د یو ادبي فعالیت په نظر ګوري.
د فاشیستي نظریو د خپرېدا په وړاندې له فاشیستي ضد کړیو او د فرانسې له«ملي جبهې» سره یوځای کېږي. د فرانسې د اشغال پر مهال د مقاومت د یو ګروپ غړی دی. په ۱۹۴۴ کې نیول کېږي او د «اوشویځ» په کمپ کې بندي کېږي.
یوه میاشت وروسته له هغې چې جرمنیان کمپ پرېږدي مري.

www.samsoor.com

د اتلسو مترو مېږی

د اتلسو مترو مېږی
چې خولۍ یې پر سر وي
نه شته چې نه شته
یو مېږی چې د پنگوین او مرغاویو
ډکه گاډۍ کشوي
نه شته چې نه شته
یومېږي چې فرانسوي وایي
لاتیني او جاوایي وایي
نه شته چې نه شته
نو ولې نه شته، ولې نه شته؟

Une fourmi de dix-huit mètres

Une fourmi de dix-huit mètres

Avec un chapeau sur la tête

Ça n'existe pas, ça n'existe pas

Une fourmi traînant un char

Plein de pingouins et de canards

Ça n'existe pas, ça n'existe pas

Une fourmi parlant français

Parlant latin et javanais

Ça n'existe pas, ça n'existe pas

Et pourquoi… pourquoi pas

www.samsoor.com

ایمیلي الیزابت دیکنسن - Emily Elizabeth Dickinson

۱۸۳۰ - ۱۸۸٦

امریکایي لیکوالې، ایمیلي دیکنسن که څه هم څه باندې ۱۸۰۰ شعرونه لیکلي دي خو په خپل ژوند کې یوازې د اسو شاوخوا شعرونه چاپ کړي دي. هغه شعرونه یې چې په ژوند چاپ شوي دي په خورا دقت اېډېټ شوي وو او په خپل وخت کې هم خاص بلل کېدل. د شکل له لحاظه یې شعري تخنیک پوخ و او قافیې یې په ډېر مهارت کارولې.
لومړۍ شعري ټولګه یې تر مړینې څو کاله وروسته په ۱۸۹۰ کې چاپ شوه خو تر نیمایي ډېر شعرونه یې نېږدې نیمه پېړۍ د کورنیو شخړو له امله ناچاپ پاتې شول. له ۱۸۹۰ را په دې خوا د ایمیلي دیکنسن اثار په منظم ډول چاپېږي.

ستا په زړه کې وياله شته ده

ستا په زړه کې وياله شته ده
چې بې زړه، بې زړه ګلان په کې غوړېږي؟
حياناکې مرغۍ هغلته اوبه څښي
او چې سيوري په کې ربږدي؟
داسې غلې شان بهېږي چې هيڅوک پرې خبر نه دي
چې به دلته هم وياله وي
خو بيا هم ستا د ژوندون خوارکۍ تنده
هره ورځ هلته ماتېږي
دا وياله په پسرلي ګوره
چې سيندونه ډک روان وي
واورې ځغلي پاس د غرونو له سرو نه
پلونه هم ورسره درومي
او بيا وروسته په سره اوړي
چې چمن وچ، سوی پروت وي
خيال پرې ساته ستا د ژوند وره وياله به
يوه سره غرمه وچېږي

Have you got a brook in your little heart

Have you got a brook in your little heart

Have you got a brook in your little heart,

Where bashful flowers blow,

And blushing birds go down to drink,

And shadows tremble so?

And nobody knows, so still it flows,

That any brook is there;

And yet your little draught of life

Is daily drunken there.

Then look out for the little brook in March,

When the rivers overflow,

And the snows come hurrying from the hills,

And the bridges often go.

And later, in August it may be,

When the meadows parching lie,

Beware, lest this little brook of life

Some burning noon go dry!

www.samsoor.com

پییر دو رونسار - Pierre de Ronsard

۱۵۲۵ - ۱۵۸۵

«د شاعرانو شهزاده او د شهزادگانو شاعر» پییر دو رونسار د فرانسې د رنسانس د دورې یوه مهمه څېره ده. د هغه مهال له اووه نور شاعرانو – ژواکیم دیو بېلی ()، ژان آنتوان دو باییف ()، اېتیېن ژودېل ()، رېمي بېلو ()، ژان دورا ()، ژاک پېلتیې () او پونتوس دو تییار () سره یې یو تاریخي مهم ادبي خوزښت د پلېیاد () یا «پیرونې» په نامه پیل کړ چې موخه یې د هغه مهال د معتبرو ژبو (لکه لاتینې) له اغیز څخه د فرانسووي ژبې را ایستل او دې ژبې ته د یو ځانګړي هویت ورکول وو.

رونسار په خپلو شعرونو کې همد ژبې روانۍ او سوچه والي ته پام کړی دی او هم یې د شعري انځورونو په پنځولو کې ستر لاس درلود. د خپل وخت د منل شوو شعري قالبونو کارولو ته یې ځانګړې توجه کړې ده او د سانېټ قالب په رواجولو.کې یې مخکښ نقش لوبولی دی.

راځه چې ورشو[15]

ښکلوکې راشه
ګلاب ته ورشو
سهار يې لمر ته
خپلې سرې ختې
وې غوړولې
چې مازيګر خو به يې
جامې شلېدلې نه وي
ها ښکلی رنګ يې
چې بېخي تا غوندې و
چېرته الوتی نه وي
###
ښکلوکې ګوره
چې ځومره ژر يې
خپل ښايستونه
پر ځمکه تل کړل
دا طبيعت هم
ميرنۍ مور ده
يو ښکلی ګل چې
تر مازيګره
لا نه پايېږي
###
ښکلوکې راشه
يوه خبره
له ما هم واوره
ځو دې ښکلا ته
سترګې برېښېږي

---

[15] دا شعر د شاعر معشوقې کساندرا ته ډالۍ شوی دی

www.samsoor.com

له پېغلتوبه
خوندونه واخله
لکه دا گل يې
چې تار په تار کړ
زړښت به راشي
تا به هم واخلي

www.samsoor.com

Mignonne, allons voir si la rose

Mignonne, allons voir si la rose
Qui ce matin avait déclose
Sa robe de pourpre au Soleil,
A point perdu cette vêprée
Les plis de sa robe pourprée,
Et son teint au vôtre pareil.

Las ! voyez comme en peu d'espace,
Mignonne, elle a dessus la place
Las ! las ses beautés laissé choir !
Ô vraiment marâtre Nature,
Puis qu'une telle fleur ne dure
Que du matin jusques au soir !

Donc, si vous me croyez, mignonne,
Tandis que votre âge fleuronne
En sa plus verte nouveauté,
Cueillez, cueillez votre jeunesse :
Comme à ceste fleur la vieillesse
Fera ternir votre beauté.

www.samsoor.com

سل واره مې دا هیله ده کړې

سل واره او سل واره مې دا هیله ده کړې
چې ځان درته پېرى کړم او په پټه درته درشم
ستا په زړه کې پټ شم او هغه مرض پیدا کړم
چې ته یې دومره سخته کړې پر ما باندې بې رحمه

که وم هلته دننه، بیا به زه شمه برلاسى
پر هغه بد مرض چې یې دښمنه کړې د مینې
نه به پله شي رانه پاتې نه یو رګ ستا په وجود کې
چې زه ستا د پېژندو له پاره سر ورښکاره نه کړم

ته یې غواړې اوکه نه خو طبیعت په دې مالوم کړم
څه چې انګېرې او غواړې په هرڅه باندې به پوه شم
له رګونو به دې ټول کنګل بهر کړم

سرې لمبې به کړې د مینې په کې بلې
او چې کله ښه ډاډه شومه چې اور درباندې بل شو
نو سړى به شم له سره، ته به شې په ما مینه

J 'ay cent fois desiré et cent encores d'estre

J 'ay cent fois desiré et cent encores d'estre
Un invisible esprit, afin de me cacher
Au fond de vostre cœur, pour l'humeur rechercher
Qui vous fait contre moy si cruelle apparoistre.

Si j'estois dedans vous, au moins je serois maistre
De l'humeur qui vous fait encontre Amour fascher,
Et si n'auriez ny pouls ny nerfs dessous la chair
Que prompt je ne-cherchasse afin de vous cognoistre.

Je sçaurois, maugré vous et vos complexions,
Toutes vos volontez et vos conditions,
Et chasserois si bien la froideur de vos veines

Que les flames d'amour vous y allumeriez;
Puis, quand je les verrois de son feu toutes pleines,
Je redeviendrois homme, et lors vous m'aimeriez

www.samsoor.com

زرغونه سایقین

۱۹۹۹

د اوزبېکي ژبې، ځوانه افغانه لیکواله چې شعرونه یې په اوزبېکي ژبیو رسنیو کې خپرېږي.

www.samsoor.com

د مرغۍ غاړې[16]
له خوښۍ نه دي
قفس به ځنګه
ورباندې پوه شي

[16] اوزبېکي متن شاعرې په خپله په دري بيان کړی او ژباړه د همدې توضيح له مخې ده

www.samsoor.com

خوشلیگیدن
سیره مس قوشلر
قفسگه کیم انگلتسین

www.samsoor.com

آذر سلیم - Ozar Salim[17]

۱۹۶۸

د تاجیکستان معاصر شاعر چې هم په خپل هېواد کې او هم د پارسي ژبې په نورو ټاټوبو کې منل شوې څېره ده. شعرونه یې ډېرو سندرغاړو په موسیقي هم اړولي دي. آذر سلیم ته په افغانستان کې د زري کرکي د ۱۳۹۸ کال جایزه هم ورکړ شوې ده.

[17] د لوستو د اسانۍ په خاطر د آذر سلیم تاجیکي شعرونه په دري رسم‌الخط لیکل شوي دي.

نیمه دنیا

لمر په دولسو ساعتونو کې
له نیمې دنیا چورلي
نور دولس ساعته
بلې نیمې ته په کار دي
*
زموږ پر کلي
له سهاره تر ماښامه
لمر ځلیږي
زموږ کلی
پوره نیمه دنیا ده

نیم دنیا

در ده و دو ساعت ار خورشید
سیر سازد نیم دنیا را
در ده و دو ساعت دیگر
میرود بر سیر نیم باز مانده
لیک من دیدم که خورشید
از سحر تا شام
در فضای روستایم میزند چرخ
روستای من، تو شاید نیم دنیایی

سپي شوي زمريان

په کيسو کې چې د زمري نوم راځي
د بې وزلو ملاتړ کوي
زمرى زموږ په زړو اسطورو کې اتل و
خو ما وليدل چې، سپي شوو زمريانو،
ستاسې د زمريتوب هيبت
د هډوکو تر ګاونډه و.

www.samsoor.com

شیران سگ گردیده

شیر در هر قصه یی که ذکر نامش رفت
از ضعیفان پشتیبان بودست
شیر در اسطوره های کهنه ی ما قهرمان بودست.
لیک ای شیران سگ گردیده، من دیدم
هیبت شیری تان، افسوس
تا به نزد استخوان بودست

www.samsoor.com

مور مې باران دی[18]

مور مې باران دی
خبرې يې څومره موزونې دي!
دا زما زړه
يو وچ ځنګل دی
خو نن مې چې مور په وره رانئوځي
زما زړه به د نړۍ تر ټولو شنه ځلګه شي.
لکه د اوسنۍ زمانې ورونه
چې غږ پېژني
د هغې د پښو په ښکالو پرانیستل کېږي
مور مې باران دی
د زړه واړه غمونه مې مينځي.

[18] په لږ مانيز توپير دا شعر دوه واره ژباړل شوی دی

www.samsoor.com

باران مې مور ده

باران مې مور ده
خبرې يې څومره موزونې دي!
دا زما زړه
يو وچ ځنګل دی
خو نن مې چې مور په وره راننوځي
زما زړه به د نړۍ تر ټولو شنه ځلګه شي.
لکه د اوسنۍ زمانې ورونه
چې غبرګ پېژني
د هغې د پښو په ښکالو پرانيستل کېږي
باران مې مور ده
د زړه واړه غمونه مې مينځي.

مادرم باران است

مادرم باران است
حرفهایش چقدر موزون اند
حالیا این دل من
هست یک جنگل خشک
لیک امروز چو مادر زدرم باز آید
دل من سبزترین بیشه ی دنیا گردد
همچو درهای معاصر که شناسند صدا
در اسرار شگفتن
به صدای قدمش وا گردد
مادرم باران است
همه اندوه دلم میشوید

www.samsoor.com

ګونګی باغ

باغ چې ژاړي.
هسې نه ده چې ځواني يې تربنه تللې
د ورېمې له هجره هم نه،
نه له دې چې د لمر مينه کمه شوې.
نه د مني د باران له لاسه ژاړي.
د باغ ژبه وه د پاښو، اوس رژېږي
باغ دژبې، خپلې ژبې په مرګ ژاړي.

www.samsoor.com

باغ گنگ

باغ اگر میگرید
نه ازآن که دیگر نیست جوان
نه ز هجران نسیم
نه ز بی مهری خورشید
نه ز باران خزان میگیرید.
برگهایش که زبانش بودند میریزند
باغ بر مرگ زبان میگیرید

www.samsoor.com

د باد سورنی

د باد غوغا د سورني غبر ته ورته
زما وجود کې يې د مني سره سا ورپو کړه
تر پښو لاندې چې يوه پاڼه ذره ذره شوه
زما له زړه يې د شينوالي هيله وتوږله
د رودکي[19] غوندې مې آه له شونډوو واته چې
»وختونه نور شو...» خلک هم بدل شول
»وختونه نور شو...» هر يو تن بدل شو
يوازې زه د تل په څېر پاتې يم
لکه د «جوی خانم»[20]
«فقط همدومره و د لارې څوری!»
د باد په چغو کې دا غبر اورمه.
هسې خواري له خولې وکاږي کړيکې
بادونه خوشې فريادونه نه کړي.
د کړکۍ شا ته مې د باد د سورني غر پورته شو
د باد سورنی غږېږي.

---

[19] رودکي وايي:
کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم
عصا بيار، که وقت عصا و انبان بود
(چې زمانه شوله بدله ، زه يې هم بدل کړم
امسا مې راوړه چې د ګوډې او امسا شومه نور)

[20] «جوی خانم» په بلخ کې د يوې ويالې نوم و.

ترنای باد

فغان باد چو فریاد ترنا بود، کزآن
دمید روح خزان در تمام پیکر من
و از شکستن یک برگ زیر پای، شکست
به سبز بودن امید خویش باور من
چو رودکي به لبم آه تلخ میگوید:
«کنون زمانه دیگر گشت و...» شد دیگر مردم
«کنون زمانه دیگر گشت و...» شد دیگر همه کس
به غیر از من و این جوی ساده ی خانم
«تمام زاد سفر غیر آن نیست مرا»
شنیدم این سخن تلخ ز ترنای باد
تلاش بی ثمر آخر شود فغان در لب
نمیکشند به بیهوده باد ها فریاد
صدای ترنای باد است پشت پنجره ام
صدای ترنای باد

www.samsoor.com

فیلیپ سوپو - Philippe Soupault

۱۸۹۷ -۱۹۹۰

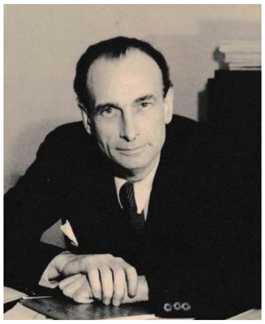

فرانسوی شاعر، لیکوال او ژورنالیست دی چې له آندې بروتون () او لویي اراگون () سره یې لومړی د دادااییزم () بنسټ کېښېښود چې هدف ترې د ادبیاتو له سره ایجاد و. بیا یې له همدغو شاعرانو او نورو سره د سورریالیسم بنسټ کېښېښود.

شعري ټولګې، ناولونه او د لنډو کیسو کتابونه، د تیاتر ننداري، تکلونه، آټو بیوګرافیک آثار او د رسامیو البومونه یې خپاره شوي دي.

کلیزه

غواړمه درکړم
یو د سر تاج چې
د اسمان ستوري
واړه په کې وي

غواړمه درکړم
د ټولې ځمکې
د بلبلانو واړه سندرې

غواړمه درکړم
چوپتیا د ژمي
د پسرلیو واړه موسکاوې
هغه د اوړي
ټولې رڼاوې
لمبې د مني

غواړمه درکړم
څه مې چې نه وو
چې در مې نه کړل
دغه خپل ژوند مې
زموږه دواړو
تلپاتېوالی

www.samsoor.com

Anniversaire

Je voudrais te donner
une couronne
constellée de toutes les étoiles
du firmament

Je voudrais te donner
Le chant des rossignols
De toute la terre

Je voudrais te donner
Les silences de l'hiver
Les sourires du printemps
La clarté de l'été
Les flammes de l'automne

Je voudrais te donner
Tout ce que je n'ai pas pu
Pas su
Te donner
Ma vie
Notre éternité.

www.samsoor.com

لیوپولد سیدار سینگور - Leopold Sedar Senghor

۱۹۰۶ – ۲۰۰۱

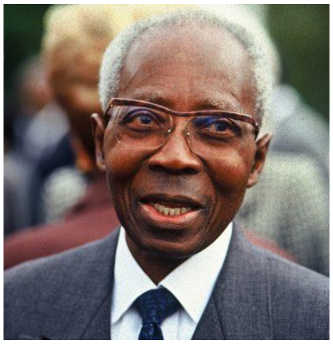

د سېنېګال شاعر، لیکوال او سیاستوال دی. یوازینی افریقایي دی چې د فرانسې د اکاډیمي غړیتوب یې تر لاسه کړی دی. د سېدار سېنګور د شاعرۍ ایډیال که څه هم نړۍوال مدنیت دی خو د تور پوستو د فرهنګي او تمدني هویت ستر مدافع هم دی. شعر یې له افریقا او افریقایي هویت سره ژور پیوند لري.
د هېواد تر خپلواکۍ د مخه د فرانسې په حکومت کې تر وزارته رسدلی و او تر خپلواکۍ ورسته نه ۱۹۶۰ څخه تر ۱۹۸۰ پورې د سېنېګال ولسمشر و.

یوازې یم

زه دې ورشو کې، تکی تنها یم
په شومه دم کې
له یخنی غونجو
ونو په خوا کې.
هغوی څنګلې
خپلې تنې نه
راتاوې کړي
یوه له بلې
پورې نښتې
پاڼې یې تللي
دخپلې خوښې
ها جزیرو ته
زه دې ورشو کې، تکي تنها یم
په شومه دم کې
یوازې توب یم
د تشو لارو
څنګ ته ولاړو
د بربنډا ستنو.

www.samsoor.com

Je suis seul

Je suis seul dans la plaine
Et dans la nuit
Avec les arbres recroquevillés de froid
Qui, coudes au corps, se serrent les uns tout contre les autres.
Je suis seul dans la plaine
Et dans la nuit
Avec les gestes de désespoir pathétique des arbres
Que leurs feuilles ont quittés pour des îles d'élection.
Je suis seul dans la plaine
Et dans la nuit.
Je suis la solitude des poteaux télégraphiques
Le long des routes
Désertes.

www.samsoor.com

Johann Christoph Friedrich von Schiller - فریدریش شیلر

۱۷۵۹ - ۱۸۰۵

د الماني ژبې يو تر ټولو ستر شاعر دی چې ځينې شعرونه او نظمونه يې اوس د الملاني ادبياتو هغه ټوټې دي چې له پام نه شي غورځېدای. د شعر او تياتر تر څنګه يې فلسفي لسکنې هم کړې دي چې د ښکلا پېژندنې (Esthetics) او ټولنيز مسايل يې په کې ځيرلي دي چې د المان پر ايدياليسم (Idealism) او رومانتيسم (Romantism) يې ژور اغيز ښندلی دی.

د مشهور ليکوال او فيلسوف ګويته (Goethe) سره ملګرتيا يې د ژوند په وروستۍ برخه کې فکري نظام تر ډېره اغيزمن کړی دی.

هغه موضوعات چې شيلر پرې کار کړی دی، که د اخلاقو په برخه کې دي، که د سياست په برخه کې دي او که د ښکلا پېژندنې په برخه کې، د المان - او په ټوله کې د اروپا - فکر او ادبياتو ته يې په يو ډول لوری ورکړی دی. په الماني ادبياتو کې د کلاسيسيسم (Classissism) د تشې د ډکول په خاطر يې د فرانسوي ليکوا راسين () تراژيدي فېدر () الماني ته وژباړله او په الماني کې يې د يوناني تراژيدۍ اساسات معرفي کړل. او په دې توګه يې هم د المان او هم د اروپا په ادبياتو کې غبرګ، کلاسيک او رمانتيک، حيثيت خپل کړ.

www.samsoor.com

د ايمان خبرې[21]

درې خبرې درته وايم
له ژورې مانا ډکې
چې له هرې خولې راوځي
خو د زړه له تله خېژي
بې ارزښته هغه څوک دی
چې پر دې دريو خبرو
يې په زړه کې باور نه وي
انسانان ازاد پيدا دي
که زنځير کې هم زېږېږي
د عوامو په خبرو مه تېروځئ
نه د هغو په خبرو
چې له عقله پلي شوي
غلامان چې زنځير مات کړي مه ډارېږئ
له ازاد انسانه هم ترهه و نه کړئ
نېکي تشه وينا نه ده نو دنيا کې
انسانانو ته نېکي ده
که پېښې يې په هر يو قدم کې رېږدي
بيا به هم د الهي موخې له پاره قدم اخلي
هغه څه چې د پوهانو
علم او پوهې ته نه ښکاري
ساده پاکې ارواګانې
پرې پوهېږي
خدای هم شته دی، ارادې يې دي تلپاتې
د سړيو ارادې که ټينګې نه نه وي،
پر زمان او پر مکان باندې خپره ده
ها ژوندی، ها لوړه پوهه

---

[21] د الماني متن په جزيياتو د پوهېدلو له پاره مې د ګزاويې مرميې (Xavier Marmier - ۱۸۰۸ – ۱۸۹۲) پر فرانسوي ژباړې تکيه کړې ده.

www.samsoor.com

هر څه اوړي او بدلېږي
دې بې پايه دايره کې
او په منځ کې بې بدلونه، بې هراسه
هغه ستر بې شانه روح دی
دغه درې له مانا ډکې
او ژورې وينا ساتئ
خوله په خوله يې انتقال کړئ
له يوه نسل نه بل ته
دا ويناوې به په زونو کې وي مېشتې.
له انسانه به هېڅکله، په هېڅ حال کې
څوک غلا نه کړي
کوم ارزښت چې ده کې شته دی
څو پر دغو درې خبرو
يې په زړه کې باور پروت وي

Die Worte des Glaubens

Drei Worte nenn ich euch, inhaltschwer,

Sie gehen von Munde zu Munde,

Doch stammen sie nicht von außen her,

Das Herz nur gibt davon Kunde,

Dem Menschen ist aller Wert geraubt,

Wenn er nicht mehr an die drei Worte glaubt.

Der Mensch ist frei geschaffen, ist frei,

Und würd er in Ketten geboren,

Laßt euch nicht irren des Pöbels Geschrei,

Nicht den Mißbrauch rasender Toren,

Vor dem Sklaven, wenn er die Kette bricht,

Vor dem freien Menschen erzittert nicht.

Und die Tugend, sie ist kein leerer Schall,

Der Mensch kann sie üben im Leben,

Und sollt er auch straucheln überall,

Er kann nach der göttlichen streben,

Und was kein Verstand der Verständigen sieht,

Das übet in Einfalt ein kindlich Gemüt.

Und ein Gott ist, ein heiliger Wille lebt,

Wie auch der menschliche wanke,

Hoch über der Zeit und dem Raume webt

Lebendig der höchste Gedanke,

Und ob alles in ewigem Wechsel kreist,

Es beharret im Wechsel ein ruhiger Geist.

Die drei Worte bewahret euch, inhaltschwer,

Sie pflanzet von Munde zu Munde,

Und stammen sie gleich nicht von außen her,

www.samsoor.com

Euer Innres gibt davon Kunde,

Dem Menschen ist nimmer sein Wert geraubt,

So lang er noch an die drei Worte glaubt.

www.samsoor.com

رابعه عدویه قیسیه

۷۱۲ـ ۸۰۱

رابعه عدویه د اسماعیل عدوی قیسي لور په دویمه هجري پېړۍ کې (۱۸۵ هـ – ۱۸۴ هـ) د عربو ستره شاعره او د اسلامي تصوف خورا مشهوره څېره ده چې په «تاج الرجال» او «امالخیر» هم یاده شوې ده. د حسن بصري او ابراهیم ادهم په څېر سترو صوفیانو سره همعصره ده او د روایاتو له مخې یې ورسره لیدلي هم دي.

د رابعه په اړه یو مشهور روایت وایي چې هغې په یو لاس کې د اوبو کوزه او په بل لاس کې بله ډیوه ګرزوله، ویل یې په اور جنت سیزم او په اوبو دوزخ وژنم چې انسان د خالق عبادت د مینې له مخې وکړي نه د وېرې او تمې له مخې.

ته چې خوږېږې، ژوند دې ترخېږي[22]
ته چې خوښېږې، نور دې قهرېږي
ستا او زما چې اړيکې کلک شي
لارمې دې نورو ځنې بېلېږي
ستا ياري روغه، نور دې په هېڅ شي
پر خاوره بره، دې خاورې کېږي

[22] د عربي متن په پوهېدو کې مې د ډاکټرې خديجې کشوک D. KCHOUK Khedija له فرانسوي ژباړې مرسته اخيستې

www.samsoor.com

فليتک تحلو والحياة مريرة
وليتک ترضى والانام غضاب
وليت الذى بينى وبينک عامر
وبينى وبين العالمين خراب
اذا صح منک الود فلکل هين
وکل الذى فوق التراب تراب

www.samsoor.com

رابرټ فراست – Rober Frost

۱۸۷۴ - ۱۹٦۳

رابرټ فراست، امریکايي شاعر، په امریکا کې د مودرنیسم () د پراخې او چټکې خپرېدا پر وړاندې د یو ډول غبرګون په توګه مخالف لوري ته مخه کوي او د خپل شعر موضوعات او انځورونه د امریکا له کلیوالي ژونده را اخلي چې هم په کې یو ډول هزل شته او هم شکاکیت. فراسټ ته د اتلسمې او نولسمې پېړۍ د شعر د اتصال کړۍ هم وايي.

د فراسټ شاعري د یوازې توب، فردیت او طبیعت له ارزښتونو ډکه ده او د شلمې پېړۍ د شعر زېرى ورکوي.

اور او کنګل

ځينې وايي دا جهان به په اورونو کې ختمېږي
ځينې وايي نه په يخ کې.
د شوق خوند چې ما ليدلی
زه د اور له پلويانو سره مل يم.
خو که بل ځل تباهي وي
فکر کړمه چې له کرکې هم خبر يم
شم ويلای چې ورانۍ ته
يخ هم ښه دی
ګوزاره ورباندې کېږي.

Fire and Ice

Some say the world will end in fire,

Some say in ice.

From what I've tasted of desire

I hold with those who favor fire.

But if it had to perish twice,

I think I know enough of hate

To say that for destruction ice

Is also great

And would suffice.

www.samsoor.com

Marie-Laure Grouar - ماري لور گرووار

۱۸۲۲ - ۱۸۴۳

مورزادي گونگۍ او ړندې، د عقلي معلولیت درلودونکې ماري لور لنډ ژوند د غمونو او حوادثو مجموعه وه. پلار يې د ناچلو پیسو د کارولو په تور په تبعید او شاقه بند محوم شو. خور يې په نري رنځ مړه شوه او په خپله هم چې په همدې ناروغۍ اخته وه، نورماندي ته ولاړه او لږ وخت وروسته يې سا ورکړه.

له ستونزو او محدويتونو سره سره يې د خپل وخت له ستر لیکوالو او شاعرانو لکه شاتوبريان (Chateaubriand)، سنت بوو (Sainte Beuv) او مارسلین دېبورد والمور (Marceline Desbordes-Valmore) سره د لیکونو تبادله کوله.

تا ویل پېغلې شاعرې

زړه دې پټ کړه، د اروا غزل دې غلی!

زموږ ښځې دې ګونګې وي

پر خپل عشق باندې منکرې، د دردونو ساتندویې

خو زه وایمه چې تالندو ته ورشه،

توپانونو، سېلاوونو ته ووایه چې خپل قهر بېرته و خوري

په درو کې د انګی غړونه ټپ کړه

چې د درد یا د ښادۍ کړیکې یې خېژي

په ځانښونو کې بلبلو ته ووایه

چې سندره کې یې ته اندېښنې ګورې

ورته وایه چې د تل له پاره چوپ شي. څوک چې ښکېل دي زولنو کې

د سپېڅلې ازادۍ امید پرې بند کړه

چې غړونه، چې سندرې، چې سلګۍ واړه خاموش شي

چه هر، هر څه ګونګ او لال شي، زه به بیا سندرې بس کړم

www.samsoor.com

Vous m'avez dit un jour : Jeune fille poëte,
Ne chantez point votre âme et cachez votre cœur ;
La femme, parmi nous, doit demeurer muette,
Renier ses amours et garder sa douleur.

Et moi je vous réponds : Dites à la tempête,
Aux grands vents, aux grands flots d'étouffer leur fureur ;
Faites taire au vallon l'écho fort qui répète
Ou le cri de souffrance ou le cri du bonheur ;

Dites au rossignol, sous la grande ramée,
Que son accent fait peine à votre âme alarmée…
Qu'il se taise toujours… Défendez au reclus

D'invoquer l'espérance et la liberté sainte ;
Faites taire tout bruit, tout chant et toute plainte :
Quand tout sera muet, je ne chanterai plus.

www.samsoor.com

Raymond Queneau - ريمونډ کونو

۱۹۰۳ - ۱۹۷۶

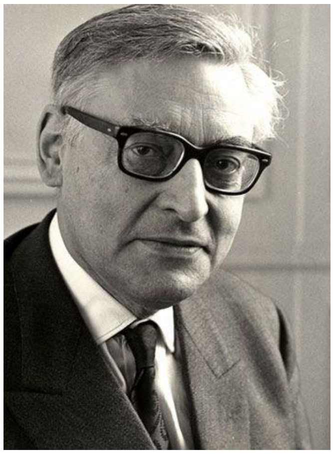

فرانسوی شاعر، کونو په ۱۹۲۴ کې له سورریالیسم سره یو ځای شو خو ځو کاله وروسته د دغه ادبي مکتب له مهم سرلاري اندرې بروتون () له خوا اه دې ادبي مکتب څخه و ایستل شو. په غبرګون کې یې کونو یو شمېر طنزي لیکنې هم وکړې.

له یوې خوا د فرانسې د یوې خورا مهمې خپرندویې ټولنې ګالیمارد (Gallimard) سره د مصحح په توګه او وروسته د ادبیاتو د خورا مهمو آثارو د مجموعې د خپرلو د لړۍ (Pléiade) مشر هم شو، خو له بلې خوا د فرانسوي ژبې د بدلون او پر ژبه د نوو رسنیو (لکه تلویزیون) اغیز ته اندېښمن و.

په ۱۹۵۰ کې یې له څو نورو مهمو لیکوالو سره د «پاتافیزیک» (Pataphysique) کالج (چې د میتا فیزیک مسخ شوې بڼه ده، ظنز، پر کلماتو لوبو او د نامتعارفو افکارو بیان ته خاصه توجه کوي) بنسټ کېښېښود.

www.samsoor.com

شعر

چې ښه يې خوښ کړې، ښه يې کتار کړې
له يو څو ټکو شعر جوړيږي
ټکي، که مينه ورلره ورکړې،
نو شعر کيږي
کله څوک خپله هم نه پوهيږي
چې زه څه وايم،
شعر چې جوړ شي، مضمون به ګوري
چې بيا يو نوم هم وربانديې کښيږدي
نورو وختو کې، به خاندې، ژاړې
چې شعر ليکې
شعر، که هرڅه ورسره وکړې
بيا هم افراط دی

Un poème

Bien placés bien choisis
quelques mots font une poésie
les mots il suffit qu'on les aime
pour écrire un poème
on ne sait pas toujours ce qu'on dit
lorsque naît la poésie
faut ensuite rechercher le thème
pour intituler le poème
mais d'autres fois on pleure on rit
en écrivant la poésie
ça a toujours kékchose d'extrème
un poème

هنري لاسن - Henry Lawson

١٨٦٢ – ١٩٢٢

د استراليا د استعماري دورې يو خورا ستر شاعر او ژورنالست، هنري لاسن، د لنډو متونو په ليکلو کې شهرت لري.

ژبور نشنلست، لاسن د استراليا د سيمه‌ييزې ژبې د فېکشن د ودې له پاره جدي کار کړی دی.

په غرونو کې باران

د لړو وربځې، درې پرې ډکې،
خړکې ښکلا یې چېرته غرقېږي
د لاچي ونې، سختې شغېږي
غرونو دي ټنډې، تروې نیولې
لړې، ریتاړې د کوم کفن دي
چې له کمرونو را ځړېدلې
د ځروبیو ګڼ کتارونه
د غره له ځوکو لاندې را ځاځي

اسمان د سرپو په شان ته خړ دی
مګر کوم ځای چې شمال برګ شوی
رڼا د ورځې، په تېښته درومي
راباندې شپه شوه، په منډه منډه
خو زما مینې، باران به تېر شي
زما تر غمه لا هم تر مخه
دې د سرو زرو مازیګري کې
لمر روانېږي، د سبا لور ته

Rain In The Mountains

THE valley's full of misty cloud,
Its tinted beauty drowning,
The Eucalypti roar aloud,
The mountain fronts are frowning.
The mist is hanging like a pall
From many granite ledges,
And many a little waterfall
Starts o'er the valley's edges.
The sky is of a leaden grey,
Save where the north is surly,
The driven daylight speeds away,
And night comes o'er us early.
But, love, the rain will pass full soon,
Far sooner than my sorrow,
And in a golden afternoon
The sun may set to-morrow.

www.samsoor.com

فیلیپ لرکین - Philip Larkin

۱۹۲۲ – ۱۹۸۵

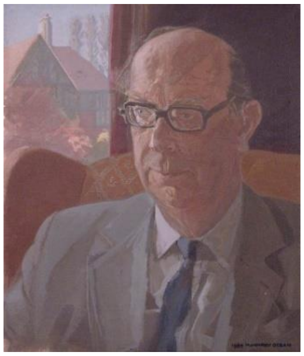

فیلیپ لرکین په انګلستان کې د شلمې پېړۍ تر ټولو ستر شاعر بلل شوی دی. د ملک الشعرا () لقب وړاندیز هم ورته وشو چې و یې نه مانه.
د لرکین د شعر په اړه ویل شوي چې ځانګړتیا یې د عادي، ورځنۍ ژبې سبک، روښتیا، آرامه او له فکره ډک لحن، طنز او د عام عقل سره مستقیم تړاو دی.
د هغه د سبک په اړه دا هم ویل شوي چې د تغزل او نارضایتۍ یوه مجموعه ده.

ورځې

ورځې ولې پیدا شوې؟
مور په ورځو کې اوسېږو.
ورځې راشي، مور راویښ کړي،
په یو نه، په څو څو ځله.
ورځې ځای د خوشالۍ دی
مور به چېرې اوسېدلای که ورځ نه وای؟
دا پوښتنه که ځواب شي
نو طبیب او ملا دواړه
به اوږدو جامو کې راشي
میدانونو کې به ځغلي

Days'

What are days for?
Days are where we live.
They come, they wake us
Time and time over.
They are to be happy in:
Where can we live but days?
Ah, solving that question
Brings the priest and the doctor
In their long coats
Running over the fields.

www.samsoor.com

فدريکو گارسيا لورکا – Federico Garcia Lorca

۱۸۹۸ - ۱۹۳٦

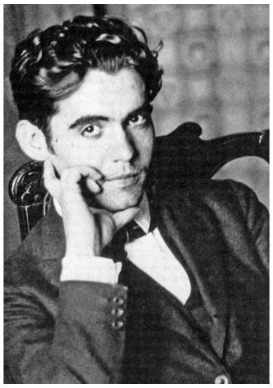

فدريکو گارسيا لورکا اسپانيايي شاعر، ډرامه ليکونکی او ستېج جوړوونکی دی چې د شلمې پېړۍ په پيل کې يې د اروپا منل شوي، نوي او متفاوت، ادبي خوزښتونه له يو شمېر نورو ځوانو ليکوالو (د ۲۷ ډله) سره اسپانيې کې معرفي کړل. لور کا د اسپانيې د گرېنادا سره نېږدې پيدا شوی او لوی شوی دی، ماشومتوب او ځواني يې د اسپانيې له ژيتانو سره نېږدې تېره کړې (ژيتان يوه کوچۍ قبيله ده چې ډېر وخت يې د ختيزې او لويديزې اروپا تر منځ تگ راتگ کاوه، خپله ژبه، خپل رسوم، خپله موسيقي او خپل د ژوند طرز يې درلود) او ترې اغيزمن شوی دی.

له مشهر اسپانيايي نقاش سالوادور دالی (Salvador Dali) سره يې د ميني او ملگرتيا اړيکه درلوده او د هغه په مرسته د فرانسې او امريکا له ادبي او هنري کړيو سره په تماس کې شو.او د سورياليستي خوزښت يوه د پام وړ څېره شوه.

د لورکا شاعري او تياتر د ژيتانو د ژوند، د فلامنکو موسيقي او د اسپانيې د غوايانو سره د مقابلې د خونړۍ لوبې په چوکاټونو کې تنظيم شوي دي.

د اسپنيې د انقلابي نهضت مل او خواخوږی لورکا په ۱۹۳٦ کې د فرانکو د ملېشو له خوا اعدام شو.

لاسوليا[23]

په تور پړوني کې ده نغښتې
وايي نړې ډېره وړه ده
زړونه بيا لوی دي
په تور پړوني کې ده نغښتې
وايې چې نرم اوسېلی وي او که کړيکه
باد کې ورکېږي
په تور پړوني کې وه نغښتې
کړکۍ يې وازه وه پرې ايښې
په سپېده داغ کې، له دې کړکۍ نه
واړه اسمان و، دننه شوی
وۍ، وۍ، وۍ، وۍ، وۍ
چې تور پړوني کې وه نغښتې

[23] لاسوليا (La soleá) د فلامنکو موسيقي يو ډول ساز دی.
د دې شعر پښتو متن اسپانوي متن ته په توجه د فرانسوي ژباړې له مخې برابر شوی دی.

La soleá

ESTIDA con mantos negros.
piensa que el mundo es chiquito
y el corazón es inmenso.
Vestida con mantos negros
Piensa que el suspiro tierno
y el grito, desaparecen
en la corriente del viento.
Vestida con mantos negros
Se dejó el balcón abierto
y al alba por el balcón
desembocó todo el cielo.
¡Ay ayayayay,
que vestida con mantos negros!

www.samsoor.com

بله سندره[24]

خوب مې د تل له پاره ړنګ شو
په باران لوند مازيګري کې
زما زړګي ته دننه کېږي
هغه د مني د غم سندره
چې را اوربېږي له هسکو ونو

يوه خواږه غوندې خپګان کې
د مرګونی منظرې زړه کې
اوس مات شوی زما غبر دی

خوب مې د تل له پاره ړنګ شو
د تل له پاره لويه خدايه
واوره رالوېږي
زما د ژوند ، زما د ترهې
پر شاړې دښتې
يو توهم چې، درومې ډېر لرې
د ورکېدو، کنګل کېدلو

دا اوبه ګوره، چې را ته وايي
خوب دې د تل له پاره ړنګ شو
هغه ستا خوب چې پای يې نه و.
دغسې وايي، را ته نن لرې
غبار سترپا ده
د سپيني واورې.

د ساز تالونه مې داسې وايي

[24] پښتو متن اسپانوي متن ته په کتو د فرانسوي، انګليسي او دري (سيد طيب جواد) ژباړو پر بنسټ برابر شوی

www.samsoor.com

خوب مې د تل له پاره ړنګ شو
غبار وهلي مازيګري کې
زما زړګي ته ورننوځي
هغه د مني د غم سندره
چې را اوربېږي له هسکو ونو

OTRA CANCIÓN

¡El sueño se deshizo para siempre
En la tarde lluviosa
mi corazón aprende
la tragedia otoñal
que los árboles llueven.

Y en la dulce tristeza
del paisaje que muere
mis voces se quebraron.

El sueño se deshizo para siempre.
¡Para siempre! ¡Dios mío!
Va cayendo la nieve
en el campo desierto
de mi vida,
y teme
la ilusión, que va lejos,
de helarse o de perderse.

¡Cómo me dice el agua
que el sueño se deshizo para siempre!
¿El sueño es infinito?
La niebla lo sostiene,
y la niebla es tan sólo
cansancio de la nieve.

www.samsoor.com

Mi ritmo va contando

que el sueño se deshizo para siempre.

Y en la tarde brumosa

mi corazón aprende

la tragedia otoñal

que los árboles llueven.

www.samsoor.com

نشه[25]

د شنو وښو ګونګوسی لا روان دی
د اینځر بوټي راته غېږ پرانیستې
لکه پړانګ چې خپل سیوری خپروي
زما پر تیارې وهلو سندرو

سپوږمۍ کوکري شماري
تېر وځي او بیا یې شماري

پرون او سبا، شین او تور
ته مې پر سر د ګندېریو د لښتو تاج ږدې.

او د اینځر بوټي را باندې چغې وهي
راوړاندې کېږي، ډارووونکی، غوړېدلی.

25 پښتو متن اسپانوي متن ته په کتو د فرانسوي، انګلیسي او دري (سید طیب جواد) ژباړو پر بنسټ برابر شوی

www.samsoor.com

Baco

ESTIDA con mantos negros.
piensa que el mundo es chiquito
y el corazón es inmenso.
Vestida con mantos negros
Piensa que el suspiro tierno
y el grito, desaparecen
en la corriente del viento.
Vestida con mantos negros
Se dejó el balcón abierto
y al alba por el balcón
desembocó todo el cielo.
¡Ay ayayayay,
que vestida con mantos negros!

www.samsoor.com

لومړۍ کلیزه[26]

سم زما پر تندي گرزي
اخ، زاړه، تللي حسرته!

اوس مې څه ته په کارېږي
که کاغذ دی او که رنگ دی، که شعرونه

له دې ځایه راته ستا غوښه ښکارېږي
د تازه کړکي په مثل، یا د سره سوسن په شانته

ای تر سپینې سپوږمۍ لاندې غنمرنگې
وایه وایه اوس زما په شوق ته څه کړې

26 پښتو متن اسپانوي متن ته په کتو د فرانسوي، انگلیسي او دري (سید طیب جواد) ژباړو پر بنسټ برابر شوی

www.samsoor.com

Primer aniversario

La niña va por mi frente
¡Oh, qué antiguo sentimiento!

¿De qué me sirve, pregunto,

la tinta, el papel y el verso?

Carne tuya me parece,

rojo lirio, junco fresco.

Morena de luna llena.

¿Qué quieres de mi deseo?

…

www.samsoor.com

په لمانځه ولاړه نجلۍ[27]

د عنبرو تر ټوکرۍ لاندې
خوبوړې

د غوايه سترګو درته کتل چې
ستا تسپې لاس کې را اوريدلې

په دې ژور، ورېښمين کميس کې
و نه ښورېږې، ويرجينيا ګلې

دا دتيونو شنې هندوانې دې
د لمونځ دعا ته، نذر کې ورکړه

27 پښتو متن اسپانوي متن ته په کتو د فرانسوي، انګليسي او دري (سيد طيب جواد) ژباړو پر بنسټ برابر شوی

www.samsoor.com

LA SOLTERA EN MISA

Bajo el Moisés del incienso,
adormecida.

Ojos de toro te miraban.
Tu rosario llovía.

Con ese traje de profunda seda,
no te muevas, Virginia.

Da los negros melones de tus pechos
al rumor de la misa

www.samsoor.com

خدای پاماني[28]

که ومرم
برنډه پرانستې پرېږدئ

ماشوم هلته مالټې خوري
(زه یې له خپلې برنډې وینم)

لوګرى غنم ریبې
(زه یې له خپلې برنډې اورم)

که ومرم
برنډه پرانستې پرېږدئ

28 پښتو متن اسپانوي متن ته په کتو د فرانسوي، انګلیسي او دري (سید طیب جواد) ژباړو پر بنسټ برابر شوی

www.samsoor.com

Despedida

Si muero,
dejad el balcón abierto.

El niño come naranjas.
(Desde mi balcón lo veo).

El segador siega el trigo.
(Desde mi balcón lo siento).

¡Si muero,
dejad el balcón abierto!

www.samsoor.com

له میني مړ[29]

هلته څه دي چې ځلیږي
په ژورو دهلېزو کې

زویکه ور نور ور پسې بند کړه
ساعت یوولس بجې را ښایي

څلور ډېوې مې پر سترګو لګي
په کار مې نه دي

راته ښکارېږي چې ګاونډي مو
د مسو لوښي یو پر بل مړي

د سپینو زړو د هوړې غوټه
چې مرګي حال وي، میاشت راکمېږي،
د دېوالونو د زېړو زېړو
برجو پر سر یې
زېړ رنګې څنې را ځړولې

شپه ترهېدلې، په برنډه کې
کړکۍ ترنګېږي
د زړو سپیو ډله پسې ده
چې پېژندلای یې لا هم نه شي
بوي د شرابو او د عنبرو
له دهلېزونو راپورته کېږي

د پخوانیو غړونو څوړ دی

29 پښتو متن اسپانوي متن ته په کتو د فرانسوي، انګلیسي او دري (سید طیب جواد) ژباړو پر بنسټ برابر شوی

www.samsoor.com

د لمدو لوخو له رپا خېژي
د تورې شومې، مات رواقونه
په انګازو دي
غوایان ګلابو سره ویده دي

په دهلېزو کې څلور ډیوې دي
داسې غړمبېږي
لکه مومين چې ښامار چپه کړي
لاندې دره کې
غمجنې ښځې
د سرو وينې سره کښېباسي
د ګل په شانې، بې غږ و غوړه
داسې درد منې
لکه د پېغلو نجونو ورنونه

د سيند دغاړې سپين سرو ښځو
د غرو لمنو کې ژړا وکړه
د سپينو څنو او د نومونو
يوه بې ساري غوندې شېبه وه

تپه تياره کې، سپين دېوالونه
داسې ښکارېږي لکه څپوښي
کوچاني نجونې او ښاپيرۍ ګډې
اکارديون نه نغمې وکاږي

ادکې مورې کله چې مړ شوم
مشران خبر کړه،
په هغو شنو شنو تلګرافونو
چې د شمال او سوېل تر منځه
سره خواره دي

www.samsoor.com

په شمار اوو چغو
ورسره اوو د وينو دارو
او بيا اوو ډکو د کوکنارو
د دهلېزونو په هغه تل کې
تتې هنداري، ميده ميده کړي

په غوځو شوو لاسونو پتې
د سرو گلونو گېډيو لاندې
خداى خبره چېرته د قسمونو
او د ښېراوو
د سمندر شور و

د ځنگلونو په شور او ځوږ کې
اسمان کړي خپلې دروازې پورې
د ډيوو چيغي
د دهلېزونو تل کې خپرې وې

www.samsoor.com

Muerto de amor

¿Qué es aquello que reluce
por los altos corredores?
Cierra la puerta hijo mío
acaban de dar las once.
En mis ojos sin querer
relumbran cuatro faroles.
Será que la gente aquella
estará fregando el cobre.

Siete gritos, siete sangres,
siete adormideras dobles
quebraron opacas Lunas
en los oscuros salones.
Lleno de manos cortadas
y coronitas de flores.
El mar de los juramentos
resonaba no sé donde.

Brisas de caña mojada
y rumor de viejas voces
resonaban por el arco
roto de la media noche.
Bueyes y rosas dormían
solo por los corredores.
Las cuatro luces clamaban
con el furor de San Jorge.

Ajo de agónica plata
la Luna menguante pone
caballeras amarillas
a las amarillas torres.
La noche llama temblando
al cristal de los balcones

www.samsoor.com

perseguida por los mil
perros que no la conocen.
Y un olor de vino y ámbar
viene de los corredores.

Madre, cuando yo me muera
que se enteren los señores.
Pon telegramas azules
que vayan del Sur al Norte.

Tristes mujeres del valle
bajaban su sangre de hombre
tranquila de flor cortada
y amarga de muslo joven.
Viejas mujeres del río
lloraban al pie del monte
un minuto intransitable
de caballeras y nombres.
Fachadas de cal ponían
cuadrada y blanca la noche
serafines y gitanos
tocaban acordeones.
Y el cielo daba portazos
al brusco rumor del bosque
mientras clamaban las luces
en los altos corredores.

www.samsoor.com

ولادیمیر مایاکوفسکي - Vladimir Vladimirovitch Maïakovski

۱۸۹۳ - ۱۹۳۰

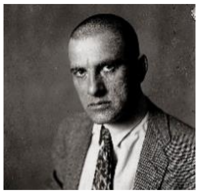

روسي لیکوال، شاعر، نقاش، سناریست او د ادب او هنت تیوریسین، مایاکوفسکي د ۱۹۱۷ تر انقلاب د مخه د روسي فوتوریسم (Futurism)[30] یوه مخکښنه څېره وه. که څه هم مایاکوفسکي د نوي سوسیالیستي نظامې ملاتړی و او د هغه له پاره د تبلیغاتي پوسترونو په جوړولو کې ډېر فعال و خو د هنر په ډگر کې یې د سوسیالستي حکومت ډېرېدونکې مداخله او د «سوسیاستي ریالیسم» را منځ ته کول ورته د منلو وړ نه و. د رژیم ځنې کړنې یې په طنزي کارونو کې غندلې هم دي. په ۱۹۳۰ کې یې ځان وواژه.

30 فوتوریسم (آینده نگری – راتلونکي-پالنه) یو هنري ادبي حرکت دی چې په ایټالیا کې یې وده وکړه او د رسیې په گډون نورو هېوادونو ته هم خپور شو. د فوتوریسم اساسات له تېر مهال سره پرېکون، عصریت ته مخه کول، صنعت، چټکتیا او پرمختگ دی.

گورئ[31]

گورئ،
دا ستوري چې بل شوي
دا به ضرور د چا په کار وو
ضرور به چا کړی دا سوال و
چې دې پیدا شي
چاته به دا د لاړو څاڅکي
هم مرغلرې ښکاریدلې
ضرور به څوک تللي و خدای ته
مخکې له دې چې شي ناوخته
ورته به پروت و په زاریو
لاسونه لپه
چې یې یو ستوري ته حاجت و
چې بې له ستورو یې خپل غم نه شو زغملای
بیا به لړ وروسته
خپلو دردو سره و تللی
د اندېښنو د پتولو په تلاش کې،
چا ته به ناست و
چې یې ډاډه کړي:
»ته خو اوس ښه یې کنه؟
اوس خو به نه ډارېږې؟«
گورئ
که دغه ستوري دي روښانه
دا به ضرور د چا په کار وو
دا به ضرور وه چې ماښام کې
که نور څه نه وي تش یو ستوری
هلته د بام پر سر ځلیږي

[31] په اصلي روسي متن کې «واورئ»

www.samsoor.com

Послушайте!

Послушайте!
Ведь, если звезды зажигают –
значит – это кому-нибудь нужно?
Значит – кто-то хочет, чтобы они были?
Значит – кто-то называет эти плевочки жемчужиной?
И, надрываясь
в метелях полуденной пыли,
врывается к богу,
боится, что опоздал,
плачет,
целует ему жилистую руку,
просит –
чтоб обязательно была звезда! –
клянется –
не перенесет эту беззвездную муку!
А после
ходит тревожный,
но спокойный наружно.
Говорит кому-то:
«Ведь теперь тебе ничего?
Не страшно?
Да?!»
Послушайте!
Ведь, если звезды зажигают –
значит – это кому-нибудь нужно?
Значит – это необходимо,
чтобы каждый вечер
над крышами

www.samsoor.com

загоралась хоть одна звезда?!

سید رضا محمدی

۱۹۸۰ ؟

رضا محمدي د دري ژبې افغان شاعر او نقاد دی. له افغانستان بهر د پارسي ژبې په ټوله فرهنګي ساحه کې پېژندل شوی او منل شوی شاعر دی. محمدي د دري ژبې د ککلماتو او تعبیرونو په کارولو کې د استادۍ تر حده رسېدلی دی.

سر دې لوړ و نو له باغه يې جلاکړې[32]
ستا قامت نه ډارېدل ته يې نسکور کړې
ته به نه مرې ستا تکل به تل ژوندی وي
تل به پايي د کندهار مېړنتوب تا کې
د جګړې پر ډګر ستا توره به تل وي
تل به ياده ستا مېړانه ستا ځواني وي
وير به نه وي، ستا پر لاره به روان وي
شازلمي، څو دا هېواد او دا جهان وي

[32] دا شعر سيد رضا محمدی د جنرال عبدالرازق اڅکزي د شهادت په مناسبت ليکلی و

www.samsoor.com

ترا به جرم بلندی زباغ ببردند
ز سرفرازی ات ای سرو سبز ترسیدند
تو زنده میمانی استواری ات زنده است
نشان کاکه گی کندهاری ات زنده است
شجاعت تو به روزنبرد خواهد ماند
به یاد کاکل خونین مرد خواهد ماند
عزات روحیه قهرمان شدن باشد
تو زنده مې مانی تا وطن وطن باشد

www.samsoor.com

جان مک کري - John McCrae

۱۸۷۲ –۱۹۱۸

جان مک کري کاناډايي طبيب، شاعر او ليکوال دی. په ۱۹۴۶ کې د کاناډا حکومت مک کري ته د ملي تاريخي حيثيت درلودونکي شخصيت (Person of National Historic Significance) لقب ورکړ.

خوبولې سندرې

ځئ وېدې شئ لېمه ګیو
اوښکې ماشومانې ستاسې لوبو کې رغړېږي په سر اوړي
په ارام شئ، د شپې غم د اسې څه نه دی چې حساب شي
د هغوښادیو مخ کې چې سبا مو ترېنه ډک دی
څه، ویده شه، ته، زړګیه
د خوبونو په دنیا کې نشته، ځای د اوښکو نه شته
ژوند به ژر درلره راوړي
بوږنونکې غوندې ترهې
ها غمونه چې وروستی عمر به تت کړي
نو ویده شه، ته، زړګیه
آه، کوچنیو لیمه ګیو!
د زاړه پسرلي مړې شوې ها غوټۍ چې
د ژوندون سېلاب مېده کړې
هلته ښکته یې ډېرۍ ډېرۍ خپرې کړې
بختورې واورې لاندې
څه، ویده شه، نور، زړګیه
چې لا مخکې دې درزا نه لاس اخیستی!
دا کلونه چې بې غېره راځي، درومي
داسې څه ورسره نه شته چې یې وایي
خو همدومره چې خوب خوږ دی
ای زړګیه!

www.samsoor.com

Slumber Song

-I-

Sleep, little eyes

That brim with childish tears amid thy play,

Be comforted! No grief of night can weigh

Against the joys that throng thy coming day.

Sleep, little heart!

There is no place in Slumberland for tears:

Life soon enough will bring its chilling fears

And sorrows that will dim the after years.

Sleep, little heart!

-II-

Ah, little eyes

Dead blossoms of a springtime long ago,

That life's storm crushed and left to lie below

The benediction of the falling snow!

Sleep, little heart

That ceased so long ago its frantic beat!

The years that come and go with silent feet

Have naught to tell save this — that rest is sweet.

Dear little heart.

www.samsoor.com

Pablo Neruda - پابلو نرودا

۱۹۷۳ - ۱۹۰۴

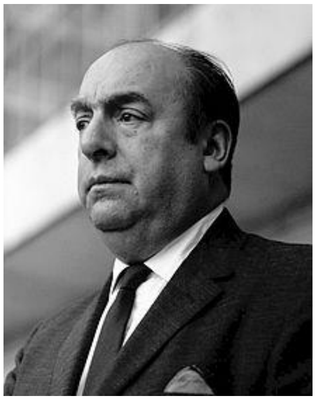

د چيلي شاعر او سياستوال پابلو نرودا په ۱۹۷۱ کې د نوبل د ادبياتو جايزه وګټله. د نوبل د جايزې د ورکړې پر مهال نرودا وويل : «يو شاعر همهاله د پيوستون او يوازېتوب ځواک دی». د اسپانيې د جنګ پر مهال نرودا د اسپانيې په بارسولونا ښار کې د ديپلومات په توګه کار کاوه. د جنګ په اوږدو کې او په خاص ډول د ګارسيا لورکا تر وژنې وروسته يې په زغرده او برالا د جمهوريت له لوري ملاتړ وکړ او د ژوند تر پايه يو ژمن شاعر پاتې شو. د ۱۹۷۳ د کودتا په ترڅ کې د نرودا کور ولوټل شو او کتابونو ته يې اور واچول شو. په دې وخت کې ناروغه و خو ويل کېږي چې په روغتون کې مړينه يې طبيعي نه وه. هغه، هغه مهال ويلي وو : «دلته يوازينی خطرناک شی، شاعري ده.»

www.samsoor.com

ستا خندا

که دې زړه وي نو ډوډۍ مې رانه واخله
هوا هم واخله که غواړې
خو خندا دې را ماخله

ها د گلابو ډنډر چې دې په لاس کې
لکه د تورې را ته نیولی
هغه اوبه چې کله ناڅاپه
ستا خوشالۍ کې په شړپ او شړوپ شي
د سپينو زرو هغه څپه چې
د تا له لورې کله خپره شي

زه چې له سختې جگړې بېرته
کله راستون شم. سترگې مې ستړې
پرې مې لیدلې، دنیا هغه ده
خو چې درشل ته درنېدې شمه خندا دې واورم
چې ما پسې بره اسمان ته خېژي
د ژواندانه چې ځومره لارې شته دي
زما په مخه واړه راپرانیستل شي.

گلې چې کله په توره شپه کې
ته راته گورې، دلارې تیرې
زما په وینو ناڅاپه سرې شي
نو را ته خانده،
ستا دا خندا به
زما لاسو کې
نوې وسله شي

www.samsoor.com

د سمندر خواته، د مني وخت کې
خپله خندا کړه دې شان ته مسته
چې سپين څګونه فوارې وکړي
په پسرلې کې به دې خندا ته
د هغو ګلو رنګونه ورکړې
چې ما يې عمر په تمه تېر کړ
هغه ګلاب، او هغه وسمه چې
زما د خاورې انګې کې خاندي

شپو پورې خانده
ورځ، که سپوږمۍ وي،
که ورکې لارې، په جزيرو کې،
دغه مين هم چې ډېر ساده دی، ورپورې خانده
خو چې زه سترګې کله پرانيزم
بيا يې ترمه
چې د پښو پلونه مې لېرې کېږي
يا بېرته تا ته درنېږدې کېږي
ډوډۍ مې واخله،
هوا، سهار او پسرلی واخله
خو ګرانې هېڅ وخت
خپله خندا دې رانه وا نه خلې
که نه نو مرمه.

Tu Risa

Quítame el pan, si quieres,
quítame el aire, pero
no me quites tu risa

No me quites la rosa,
la lanza que desgranas,
el agua que de pronto
estalla en tu alegría,
la repentina ola
de plata que te nace.

Mi lucha es dura y vuelvo
con los ojos cansados
a veces de haber visto
la tierra que no cambia,
pero al entrar tu risa
sube al cielo buscándome
y abre para mí todas
las puertas de la vida.

Amor mío, en la hora
más oscura desgrana
tu risa, y si de pronto
ves que mi sangre manch
las piedras de la calle,
ríe, porque tu risa
será para mis manos

www.samsoor.com

como una espada fresca.

Junto al mar en otoño,
tu risa debe alzar
su cascada de espuma,
y en primavera, amor,
quiero tu risa como
la flor que yo esperaba,
la flor azul, la rosa
de mi patria sonora.

Ríete de la noche,
del día, de la luna,
ríete de las calles
torcidas de la isla,
ríete de este torpe
muchacho que te quiere,
pero cuando you abro
los ljos y los cierro,
cuando mis pasos van,
cuando vuelven mis pasos,
niégame el pan, el aire,
la luz, la primavera,
pero tu risa nunca
porpue me moriría.

www.samsoor.com

هاينريش هاين – Heinrich Heine

۱۷۹۷ – ۱۸۵٦

الماني شاعر هاينريش هاينه ته د المان وروستی رومانيک شاعر او د رومانتيزم بشپړوونکی هم ړيل شوي دی. ده وکړای شول چې روانه الماني ژبه په داسې ادبي او هنري ژبه بدله کړي چې تر ده دمخه يې ساری نه و. شعرونه يې تر بل هر چا زيات د موسيقي په پردو کې نغښتل شوي او نورو ژبو ته ژباړل شوي دي.

له کارل مارکس سره ليدنه يې د ژمن ادب لوري ته راکاږي او در مارکس په تشويق د سياسي شعر، طنز او هزل لوري ته مخه کوي.

د ژوند په وروستيو کې فلج کېږي او خپل وروستي وختونه په هغه څه کې تېروي چې دی ورته خپل «د توشک قبر» (*Matratzengruft*) وايي.

دې زما تياره ژوندون کې[33]
يو ښکلوکی شان انځور و
اوس انځور، تللی، الوتی
زه په توره شپه کې غرق يم
ماشومان چې په تياره کې
وارخطا شي او ډارېږي,
نو له وېرې چې ځان ژغوري
تول يوځای سندرې وايي
زه ماشوم يم خو ستر شوی
اوس نو دغو تورتمو کې
دا سندره مسته نه ده
خو له وېرې ځنې خلاص يم

[33] د الماني متن په پوهېدلو کې مې له فرانسوي ژباړې مرسته اخيستې ده.

www.samsoor.com

In mein gar zu dunkles Leben
Strahlte einst ein süßes Bild;
Nun das süße Bild erblichen,
Bin ich gänzlich nachtumhüllt.

Wenn die Kinder sind im Dunkeln,
Wird beklommen ihr Gemüth,
Und um ihre Angst zu bannen,
Singen sie ein lautes Lied..

Ich, ein tolles Kind, ich singe
Jetzo in der Dunkelheit;
Ist das Lied auch nicht ergötzlich,
Hat's mich doch von Angst befreit.

www.samsoor.com

بوریس ویان - Boris Vian

۱۹۲۰ - ۱۹۵۹

فرانسوی لیکوال، شاعر، نقاد، کمپوزیتور، سندرغاړی او د جاز موسیقي ترومپټ غږوونکی د هنري خلاقیت یوه بېلګه ده. د وجودي فلسفې له کړیو سره نږدې پاتې شوی، د رېموند کونو () د پاتافیزیک کالج «دایمي ساتراپ» و. په شعر، سندره او داستان کې له کلمو سره لوبې او د نوو ترکیبونو اختراع یې د کار ځانګړتیاوې دي. له حاکم نظام او ټولنیز سیستم سره نه دی جوړ او صریح انتقاد پرې کوي، ځکه خو یې لیکنې په وارو وارو د فرانسې د عدلي سیستم له خوا محکومې شوې دي. له «نظامي‌ګری» کرکه لري او په صراحت سره یې بیانوي. د ویان سندرې او شعرونه (که څه هم د هنري کیفیت له مخې د فرانسې په تدریسي کتابونو کې خپل ځای مومي) تر ۱۹۸۱ پورې یې (چې د فرانسوا میتېران په مشرۍ چپي احزابو حکومت جوړ کړ او د رسنیو فضا یې پرانیسته) د فرانسې په دولتي او رسمي نادولتي راډیوګانو او تلویزیونونو کې د خپرېدو اجازه نه درلوده.
ویان د ۱۹۶۰ لسیزې د معترضو ځوانانو په منځ کې خورا منلی شخصیت دی.

خبرې شوې[34]

خبرې ټولې
سل واره شوې
تر ما بهترې.
زه چې ليکمه
دغه سندرې
دا مې خوښېږي
دا مې خوښېږي
دا مې خوښېږي
تاسې در دروم‌ئ
خپل نظرونه
چېرته خوندي کړئ

[34] د دې شعر د پای ټکي (د فرانسوي متن وروستۍ کرښه) يو څه «کراهيت» لري نو په پښتو متن کې (وروستۍ درې کرښې) نرم شوي دي.

Tout a été dit cent fois

Tout a été dit cent fois

Et beaucoup mieux que par moi

Aussi quand j'écris des vers

C'est que ça m'amuse

C'est que ça m'amuse

C'est que ça m'amuse et je vous chie au nez.

www.samsoor.com

ژوند د غاښ په شان دی

ژوند د غاښ په شان دی
اول دې ورته پام نه وي
ژوول پرې کوې
بیا ناڅاپه چینجن شي
درد کوي خو ساتل یې غواړې
علاج یې کوې، اندېښنه ورته لرې
خو که غواړې چې ریښتیا ترې روغ شې
ایستل یې په کار دي. دژوندانه.

www.samsoor.com

La vie c'est comme une dent

D'abord on n'y a pas pensé

On s'est contenté de mâcher

Et puis ça se gâte soudain

Ca vous fait mal et on y tient

Et on la soigne et les soucis

Et pour qu'on soit vraiment guéri

Il faut vous l'arracher la vie

www.samsoor.com

پول ویرلین - Paul Verlaine

۱۸۹۶ -۱۸۴۴

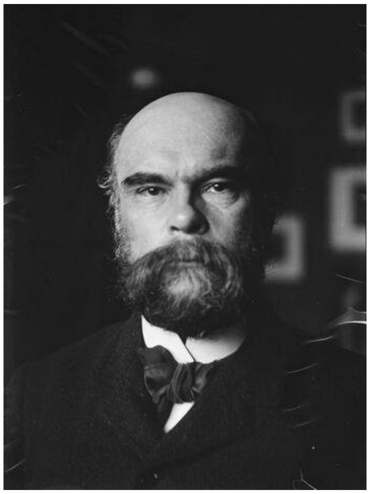

فرانسوي شاعر او نقاد، خپله لومړۍ ټولګه په دوه ویشت کلنۍ کې خپره کړه او تود هرکلی یې وشو. د سمبولیست () ادبي خوزښت سرلاری بلل کېږي. آهنګینه، روانه ژبه، «نیم‌تیاره-نیم‌راڼه» انځورونه، په «نیمه کې» خبره کول، د ښکاره بیان پر ځای په نامستقیم ډول د لوستونکي په فکر کې د مفهوم تداعي کول د ویرلېن د شعر ځانګړتیاوې دي. ویرلېن هڅه کوي چې شعر یې د موسیقي په څېر په یو ناویل شوي بیان کې د مخاطب زړه ته لار وکړي.

په ۱۸۹۴ کال کې «د شاعرانو شهزاده» وټاکل شو. دا لقب أه شپاړسمې پېړۍ را په دې خوا په انتخابي ډول هغو شاعرانو ته ورکول کېږي چې تر نورو متفاوت وي.

سمندریزه

له شوره ډک سمندر
د ویر ځپلې سپوږمۍ
تر ستر ګو لاندې
سره ربړدېږي
یو د برېښنا پړک
عجب، تور زړی
په رڼې څړیکې
خړ اسمان څیري
د اوبو هره څپه
په ټوپو غورځي
د ساحل تیږو
سره غربږي
سره ځلېږي
پاس په اسمان کې
چې توپان ځغلي
تالنده ځومره
په شرنګ غوربږي

www.samsoor.com

Marine

L’Océan sonore
Palpite sous l’oeil
De la lune en deuil
Et palpite encore,
Tandis qu’un éclair
Brutal et sinistre
Fend le ciel de bistre
D’un long zigzag clair,
Et que chaque lame,
En bonds convulsifs,
Le long des récifs
Va, vient, luit et clame,
Et qu’au firmament,
Où l’ouragan erre,
Rugit le tonnerre
Formidablement.

www.samsoor.com

Victor Hugo - ویکتور هوگو

۱۸۰۲ – ۱۸۸۵

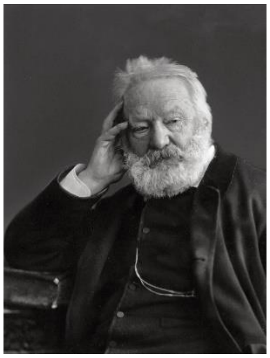

له شاعر او ادیبوه آندرې ژید (André Gide ، ۱۸۶۹-۱۹۵۱) څخه و پوښتل شول چې د فرانسې تر ټولو ستر شاعر څوک دی؟ هغه وویل: «له بده مرغه هوگو!». د ژید خبره به یو څه د طنز رنگ لري خو دا ترې جوتېږي چې په فرانسوي ادبیاتو کې هغه څوک هم د هوگو له مقامه انکار نه شي کولای چې نه یې خوښېږي. هوگو لیکوال دی، شهکار ناولونه یې لیکلي دي (بېنوایان یې په لسگونو ژبو ته ژباړل شوی)، شعرونه یې لیکلي، د تیاتر له پاره یې ننداري لیکلې دي او په نولسمه پېړۍ کې یې په فرانسه او اروپا کې د ازادۍ غوښتونکو نهضتونو سره ملتیا کړې ده. د اعدام د سزه کلک مخالف و، د عبرت له پاره مجازات ورته داسې ښکارېدل لکه ټولنه چې له مجرم څخه غچ اخلي، د جنگ پر ضد او د سولې په پلوۍ یې تر هر ممکن تریبیون ځان رساوه. هوگو له خپل هېواد او خپلو خلکو سره مینه درلوده او دا مینه یو طرفه نه وه. دوه میلیونه پاریسیان د هوگو په جنازه کې حاضر وو.

ژن وچې ډوډۍ ته ناسته وه[35]...

(1802-1885)

ژن، په توره خونه کې وچې ډوډۍ ته ناسته وه. کوم جرم به یې کړی و. خپل مسوولیت ته مې شاکړه، مجرمې ته – چې گونا یې ثابته وه – ورغلم او په تیاره کې مې، په غلا، د مربا بوتل وروړاندې کړ. د قانون خلاف! ټول هغه کسان چې زما په ښار کې د ټولنې د نظم او سوکالۍ مسوولیت ورپه غاړه و، و قهرېدل. ژن په نرم آواز وویل:

-بیا به گوته په پوزه کې نه ننه باسم، ځان به د پیشو شوکارو ته نه ورکوم.

شا وخوا چغې شوې. دا ماشومه تا پېژنې. پوهېږې چې څومره ضعیف او بې غیرته یې. هغه دې وینې چې کله څوک په غوسه شي، ته پټ پټ خاندې. په دې ډول حکومت نه چلېږي. هره شېبه عامه نظم اخلالېږي. قانون نه شته. دا ماشومه نور حد نه پېژني، ته هر څه له منځه وړې.

ومې ویل:

-د دغو خبرو پر وړاندې بې ځوابه یم. گونا مې منم. تاسې رېښتیا وایاست چې په همدغه ډول مهربانیو ولسونه د تباهۍ پر لور بیول کېږي. ما هم وچې ډوډۍ ته کښېنوئ.

-همدا دې سزا ده. ورته به دې کښېنوو.

ژن په تیاره کې خپلې ښکلې سترگې ما ته راواړولې، د مهربانو موجوداتو په فطري ځواک یې راته ورو وویل:

-خیر دی. زه به مربا دروړم.

---

[35] «د نیکه والي هنر» له کتاب څخه د یو نظم منثوره ژباړه

www.samsoor.com